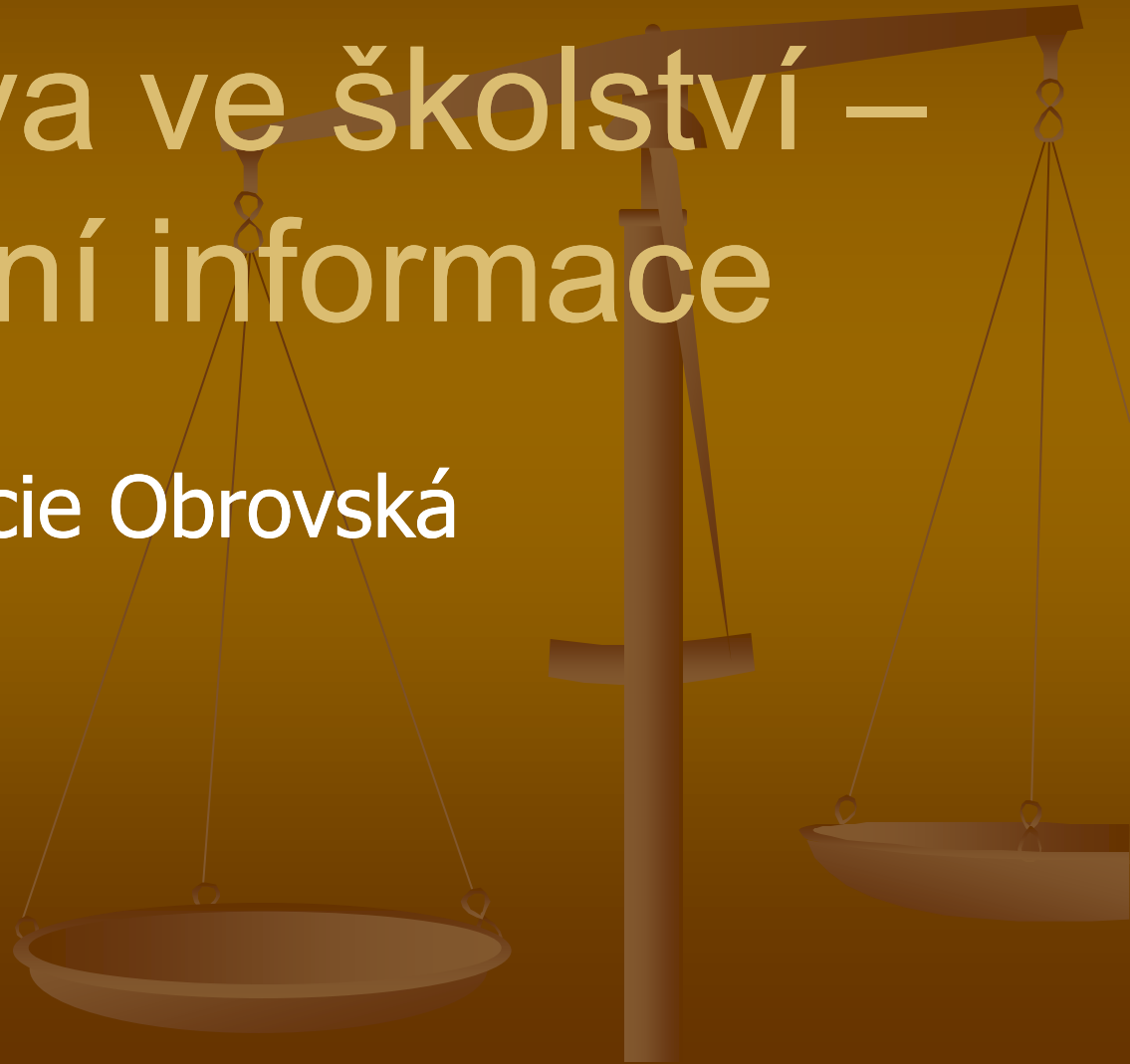

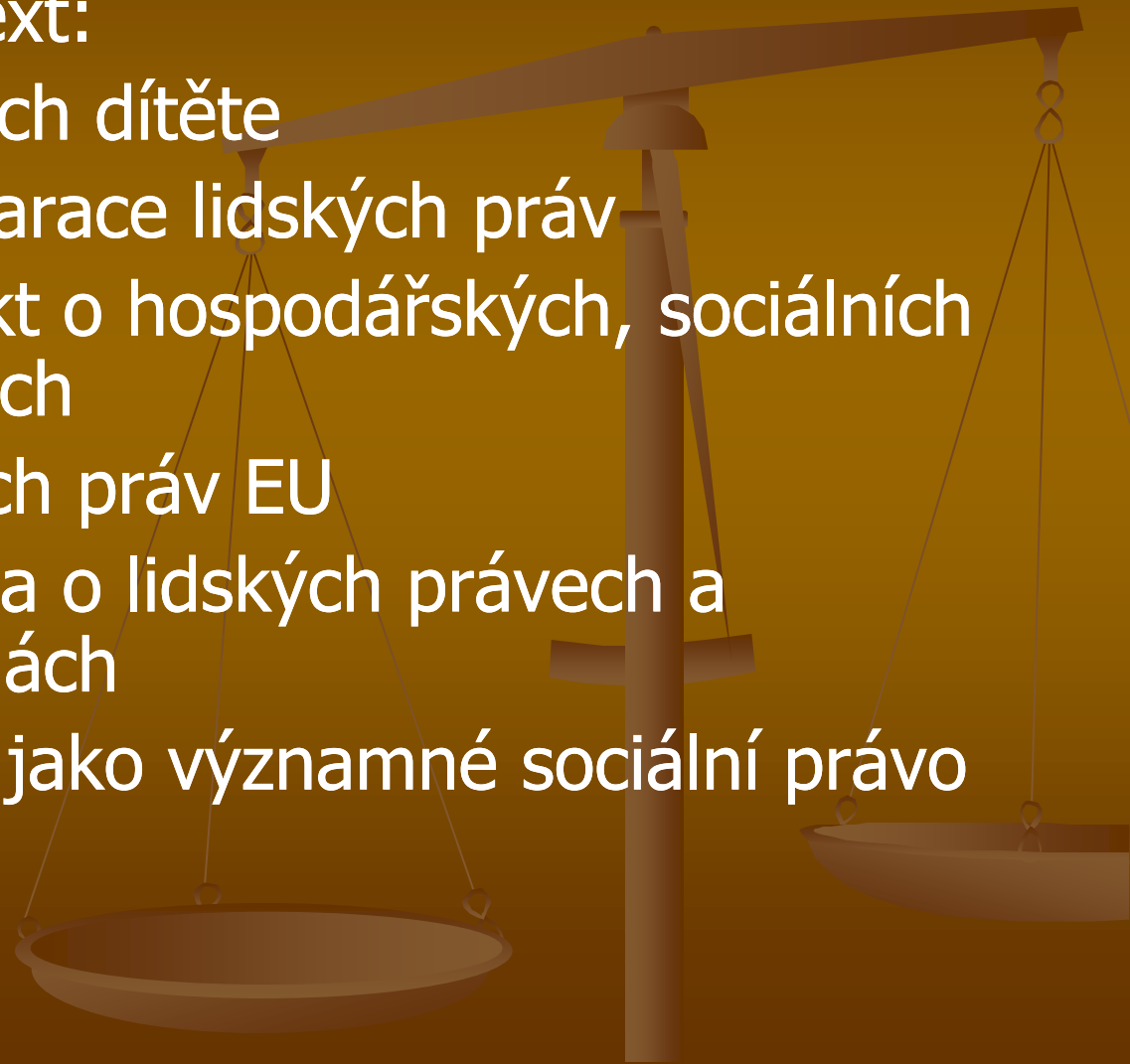
Legislativa ve školství – základní informace

Lucie Obrovská

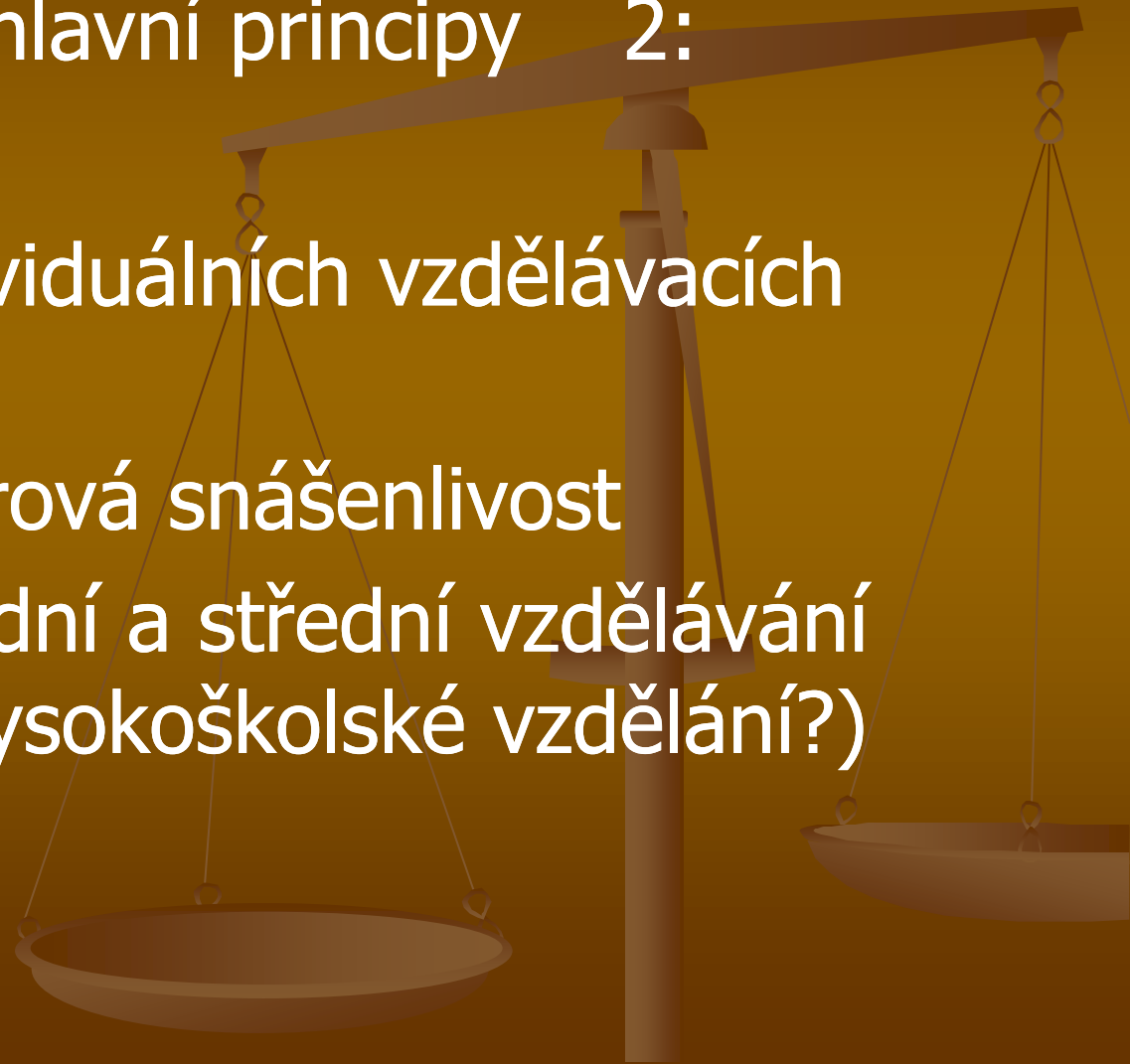
Zakotvení práva na vzdělání

- Mezinárodní kontext:
 - - Úmluva o právech dítěte
 - - Všeobecná deklarace lidských práv
 - - Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech
 - - Listina základních práv EU
 - - Evropská úmluva o lidských právech a základních svobodách
- právo na vzdělání jako významné sociální právo

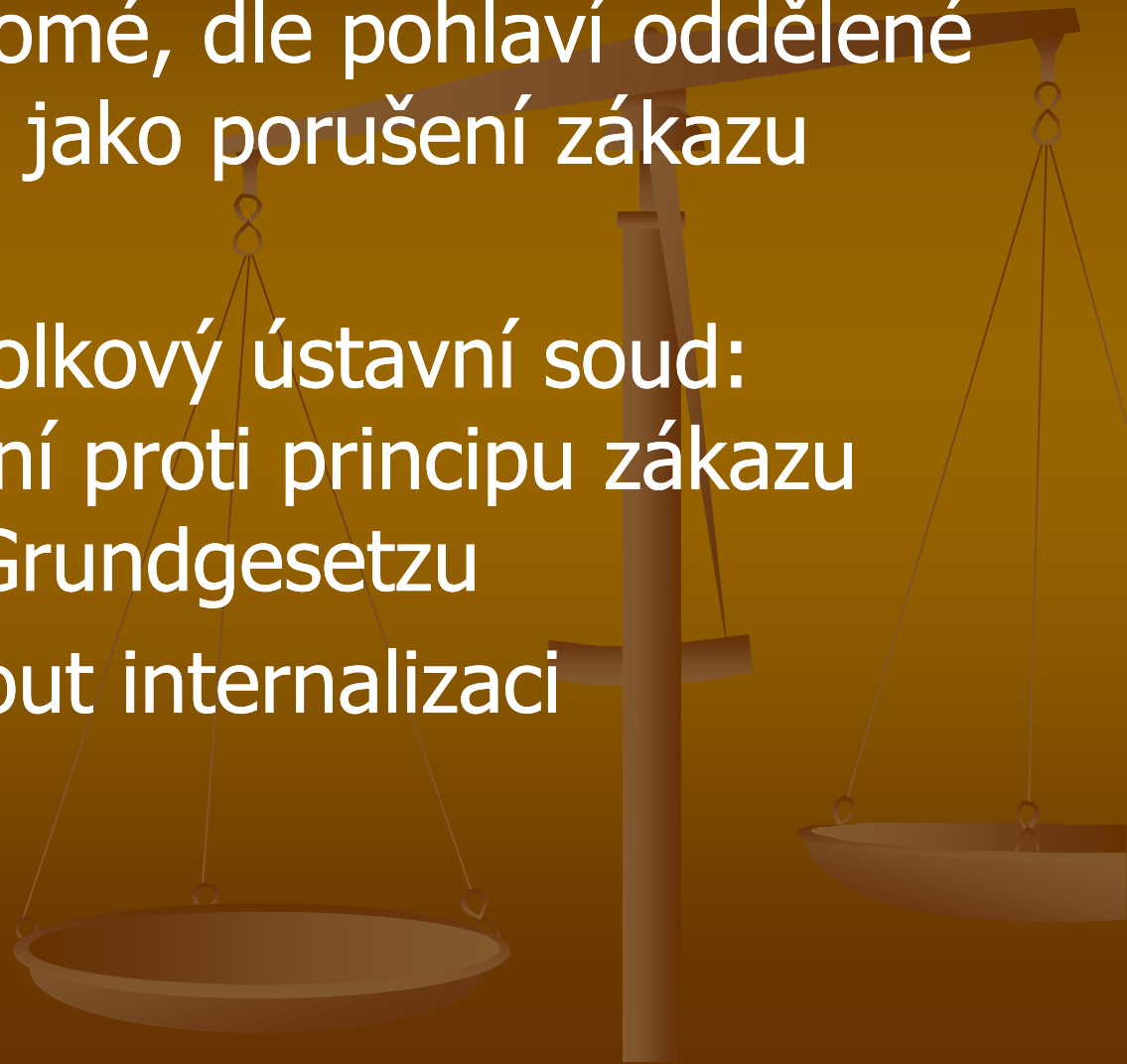
Zakotvení práva na vzdělání

- Školský zákon, hlavní principy 2:
- Rovný přístup
- Zohlednění individuálních vzdělávacích potřeb
- Respekt a názorová snášlivost
- Bezplatné základní a střední vzdělávání (vs. úplata za vysokoškolské vzdělání?)

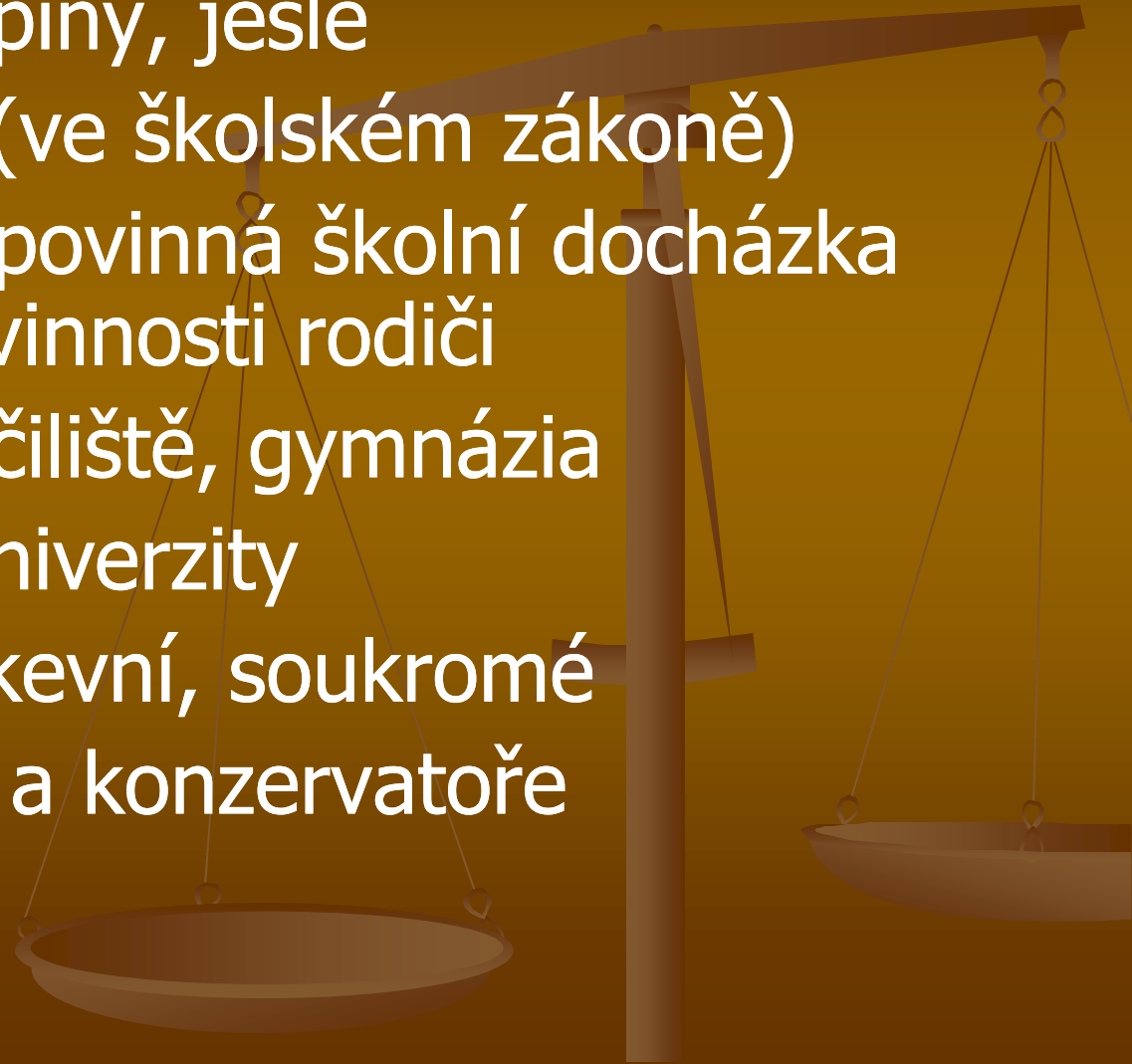
Zásada rovného zacházení

- Vytvoření soukromé, dle pohlaví oddělené třídy nebo školy jako porušení zákazu diskriminace?
- Leden 2013: spolkový ústavní soud: taková škola není proti principu zákazu diskriminace v Grundgesetzu
- Je třeba zvládnout internalizaci

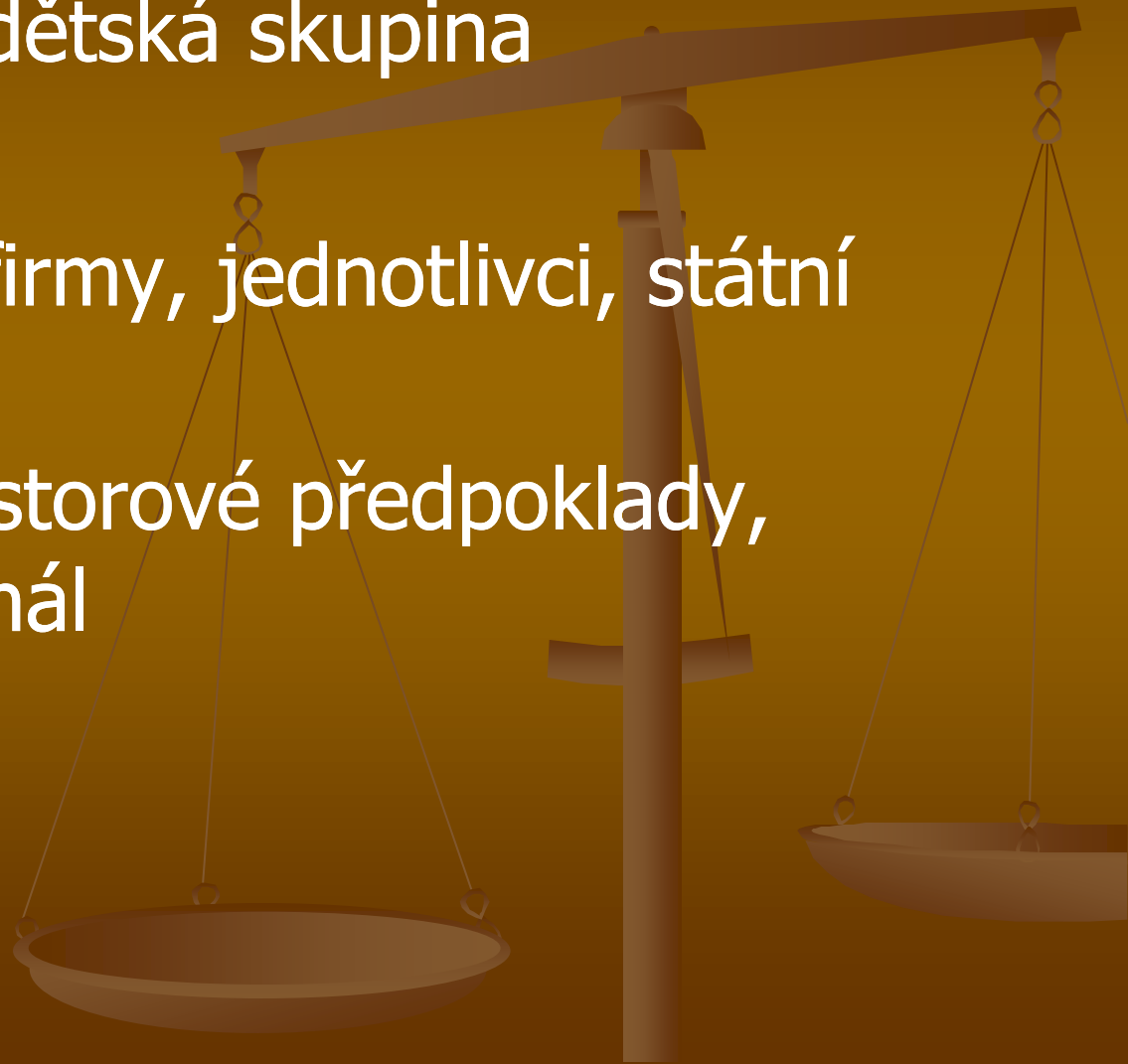
Vzdělávací soustava

- Tzv. dětské skupiny, jesle
- Mateřské školy (ve školském zákoně)
- Základní školy: povinná školní docházka vs. porušení povinnosti rodiči
- Střední školy, učiliště, gymnázia
- Vysoké školy, univerzity
- Školy státní, církevní, soukromé
- Umělecké školy a konzervatoře

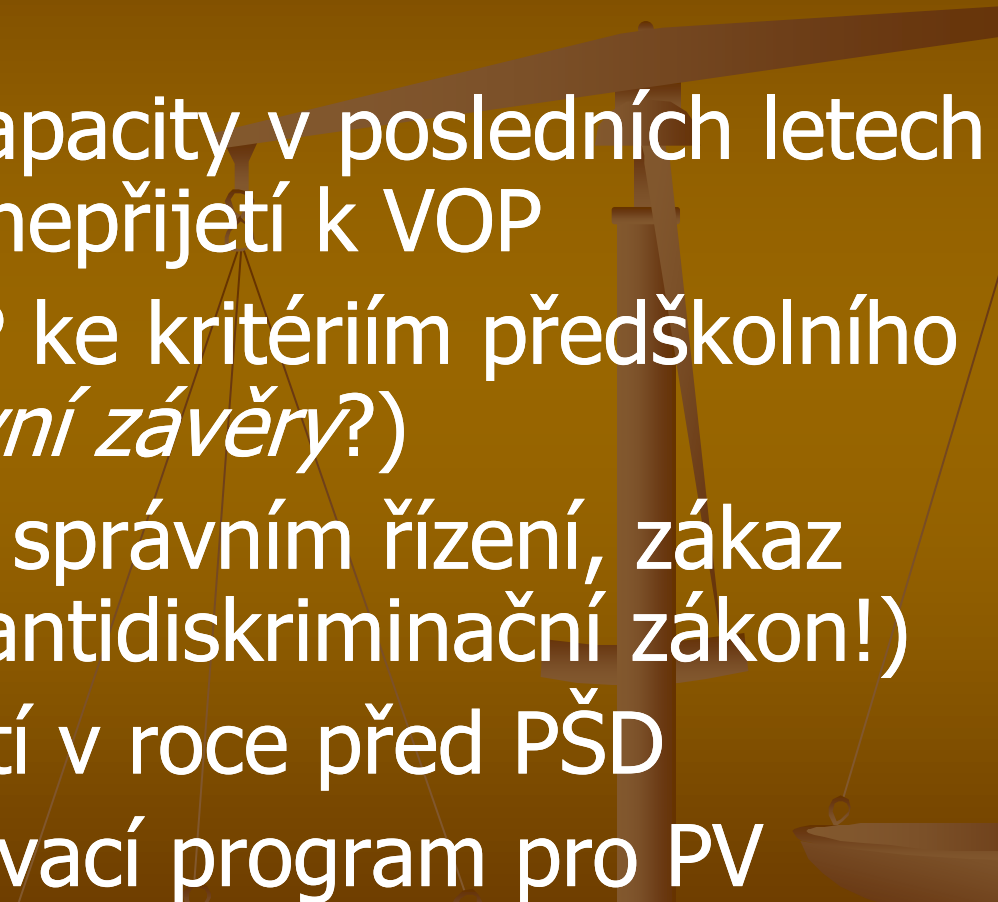

Dětské skupiny

- firemní školka, dětská skupina
- Max. 24 dětí
- Fyzické osoby, firmy, jednotlivci, státní instituce
- Hygienické, prostorové předpoklady, pojištění, personál
- Povolení MŠMT

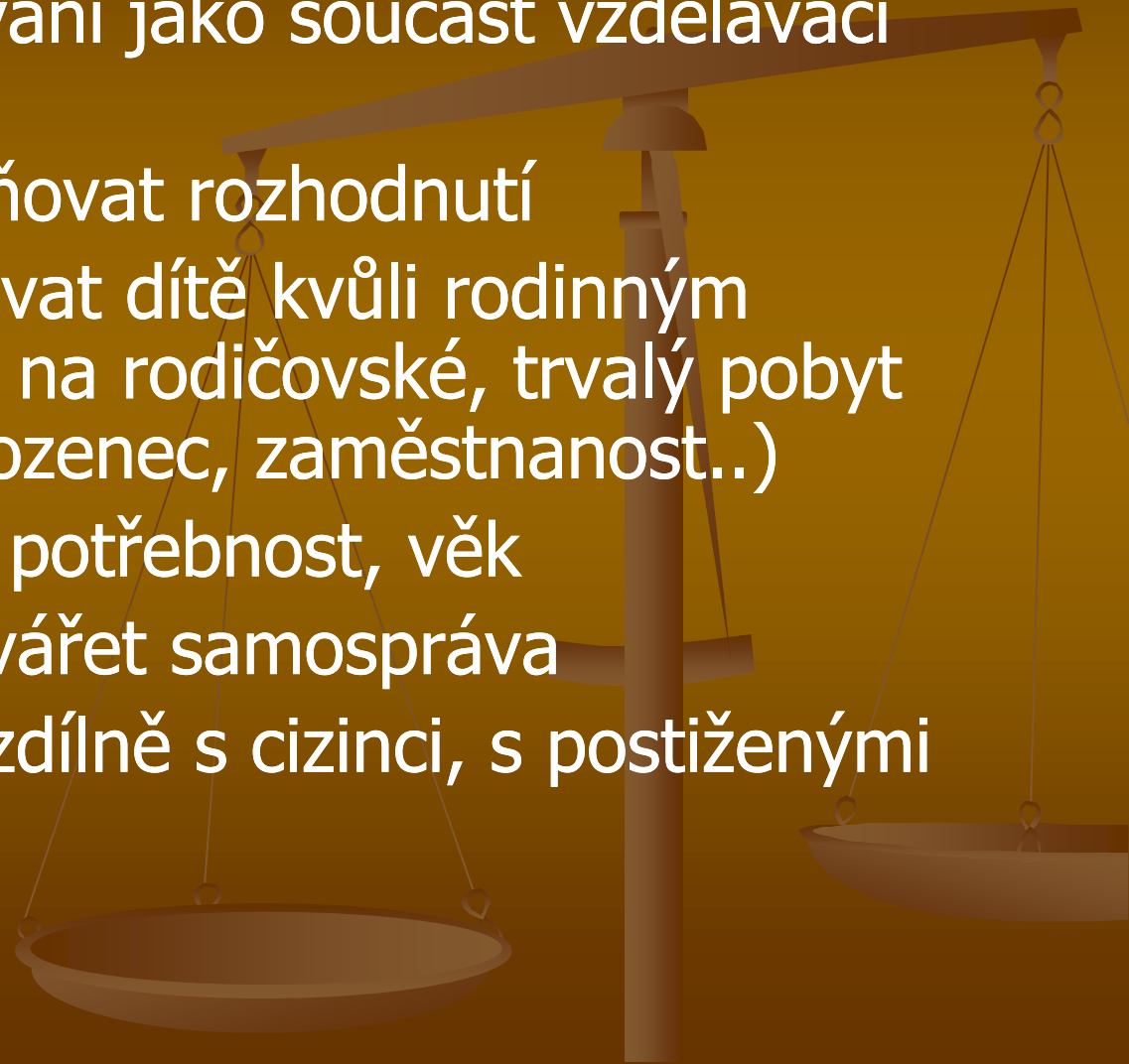

Mateřské školy

- Zřizovatel: obce
 - Nedostatečné kapacity v posledních letech - stížnosti proti nepřijetí k VOP
 - Doporučení VOP ke kritériím předškolního vzdělávání (*hlavní závěry?*)
 - Rozhodování ve správním řízení, zákaz diskriminace (- antidiskriminační zákon!)
 - Přednostní přijetí v roce před PŠD
 - Rámcový vzdělávací program pro PV
-

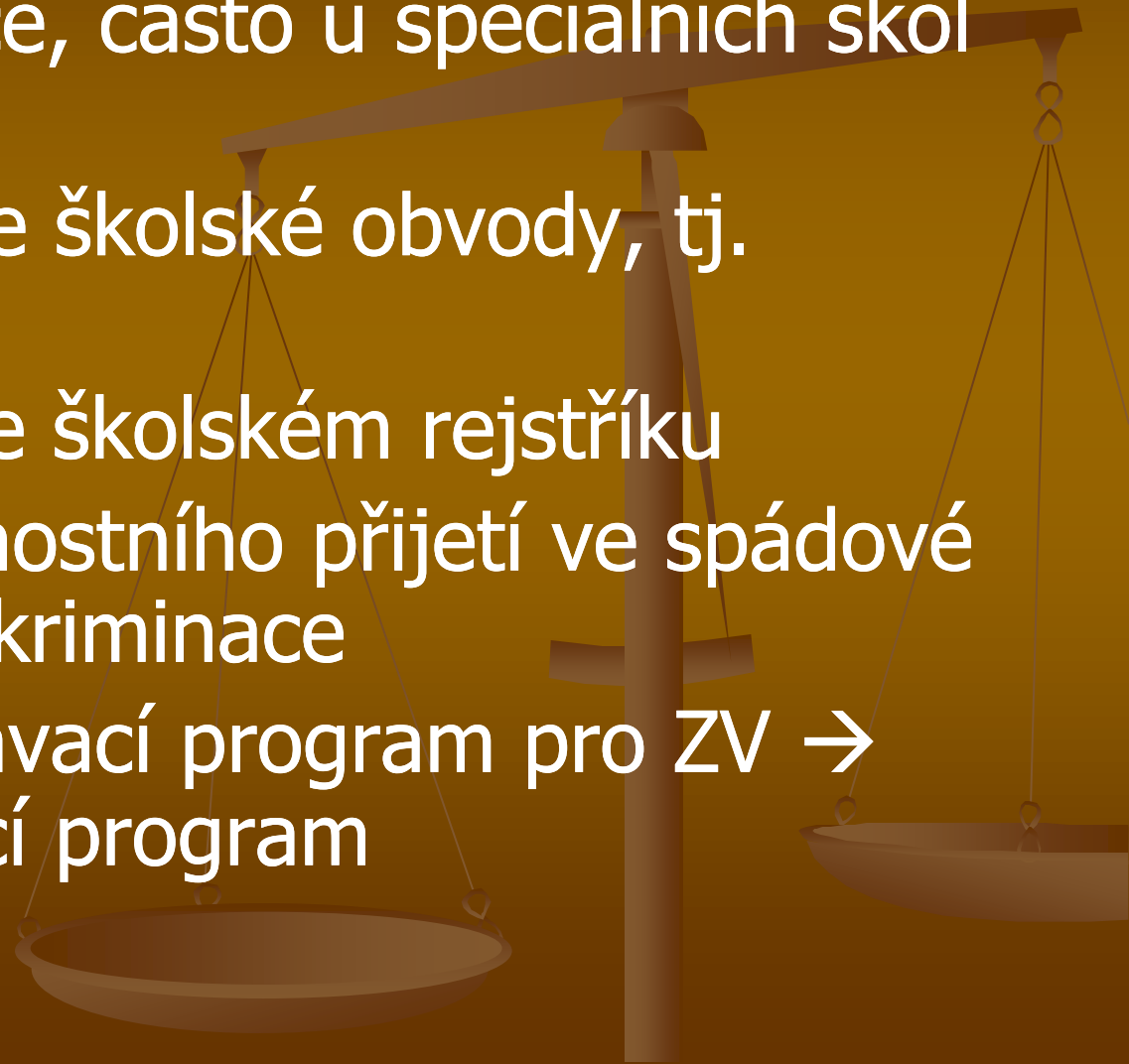
Závěry doporučení VOP

- Předškolní vzdělávání jako součást vzdělávací soustavy
- Povinnost zdůvodňovat rozhodnutí
- Nelze znevýhodňovat dítě kvůli rodinným okolnostem (rodič na rodičovské, trvalý pobyt obou rodičů, sourozenec, zaměstnanost..)
- Lze zvážit sociální potřebnost, věk
- Kritéria nesmí vytvářet samospráva
- Nelze zacházet rozdílně s cizinci, s postiženými dětmi

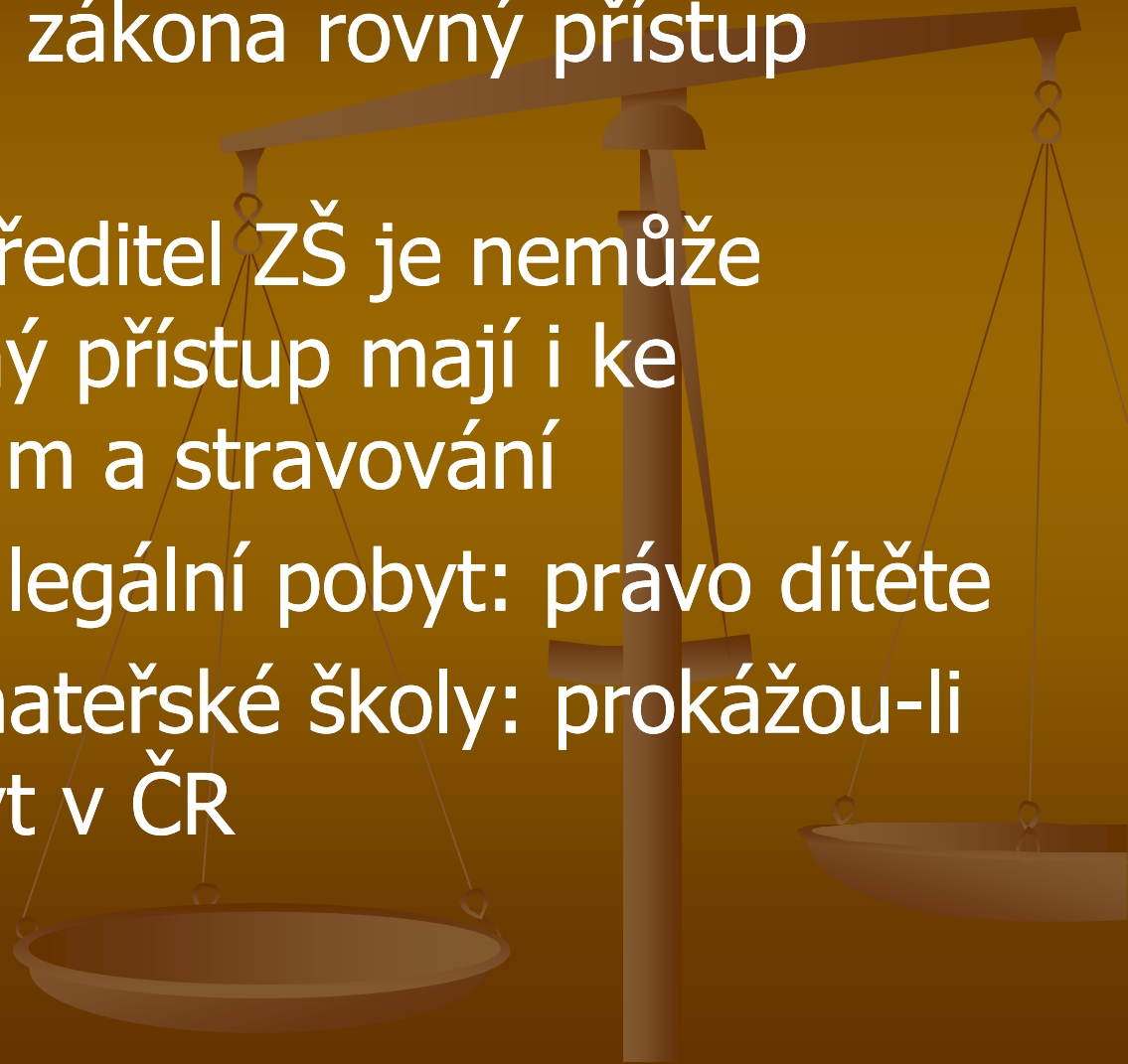
Základní školy

- Zřizovatelé: obce, často u speciálních škol kraje
- Zřizovatel určuje školské obvody, tj. spádové oblasti
- Evidence škol ve školském rejstříku
- Povinnost přednostního přijetí ve spádové škole, zákaz diskriminace
- Rámcový vzdělávací program pro ZV → školní vzdělávací program

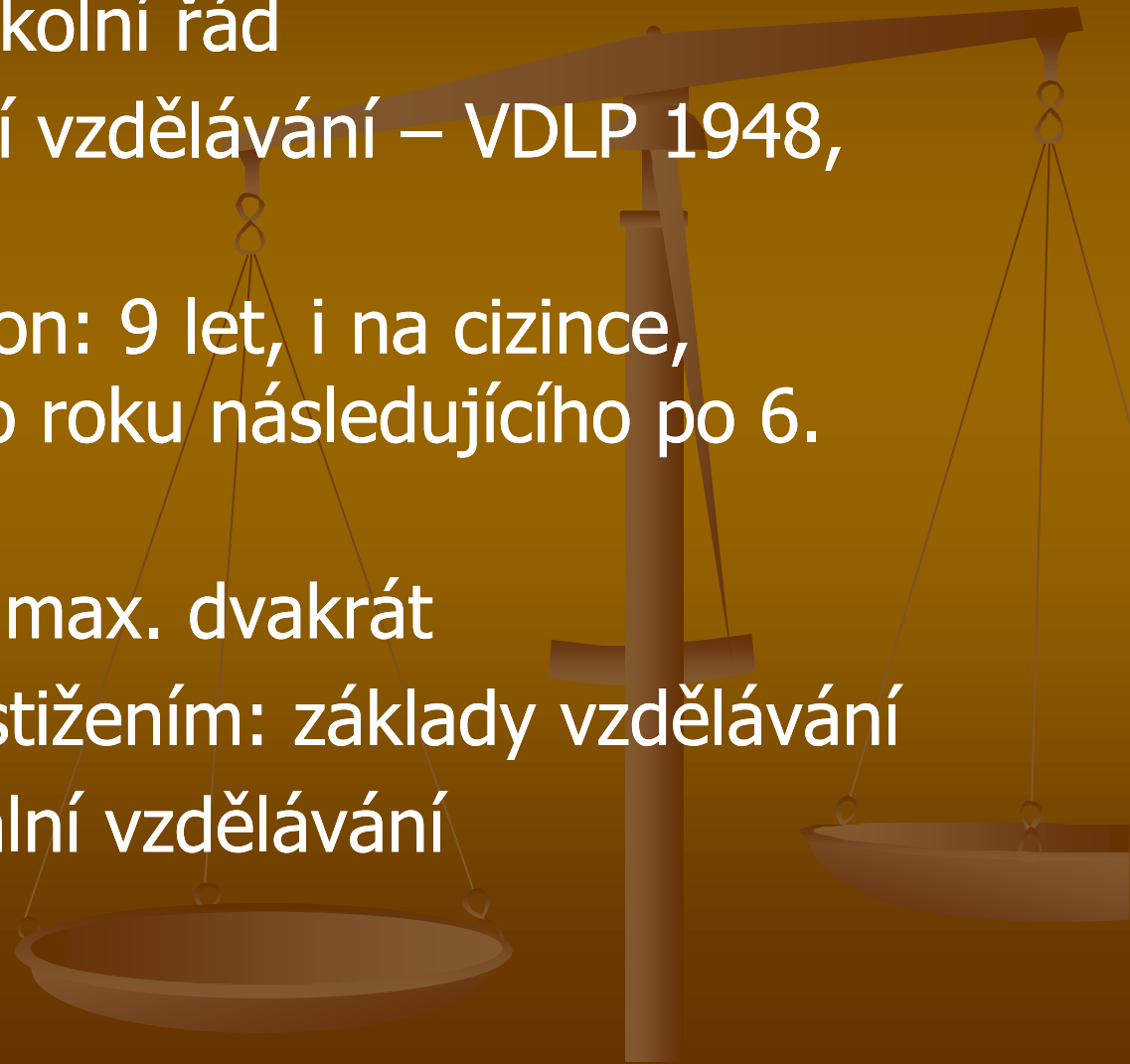
Základní školy

- Podle školského zákona rovný přístup občanů ČR i EU
- Cizinci obecně: ředitel ZŠ je nemůže odmítnout, rovný přístup mají i ke školským službám a stravování
- Nesmí zkoumat legální pobyt: právo dítěte
- Střední školy, mateřské školy: prokážou-li oprávněný pobyt v ČR

Povinná školní docházka

- 1774 Všeobecný školní řád
- Bezplatné základní vzdělávání – VDLP 1948, LZPS
- Dnes: školský zákon: 9 let, i na cizince, počátkem školního roku následujícího po 6. narozeninách
- Možnost odkladu, max. dvakrát
- Děti s hlubším postižením: základy vzdělávání
- Žádost o individuální vzdělávání

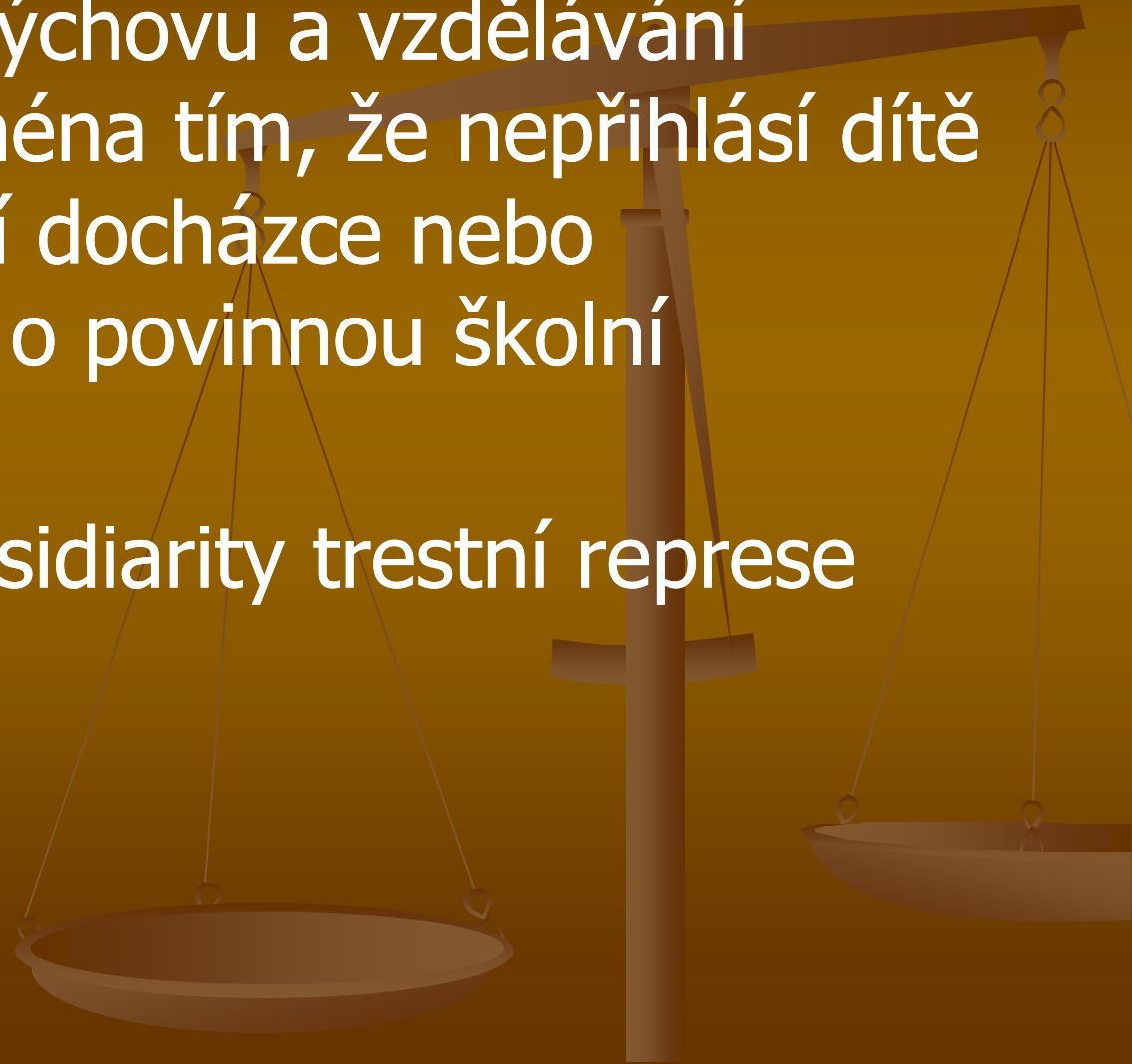

Povinná školní docházka

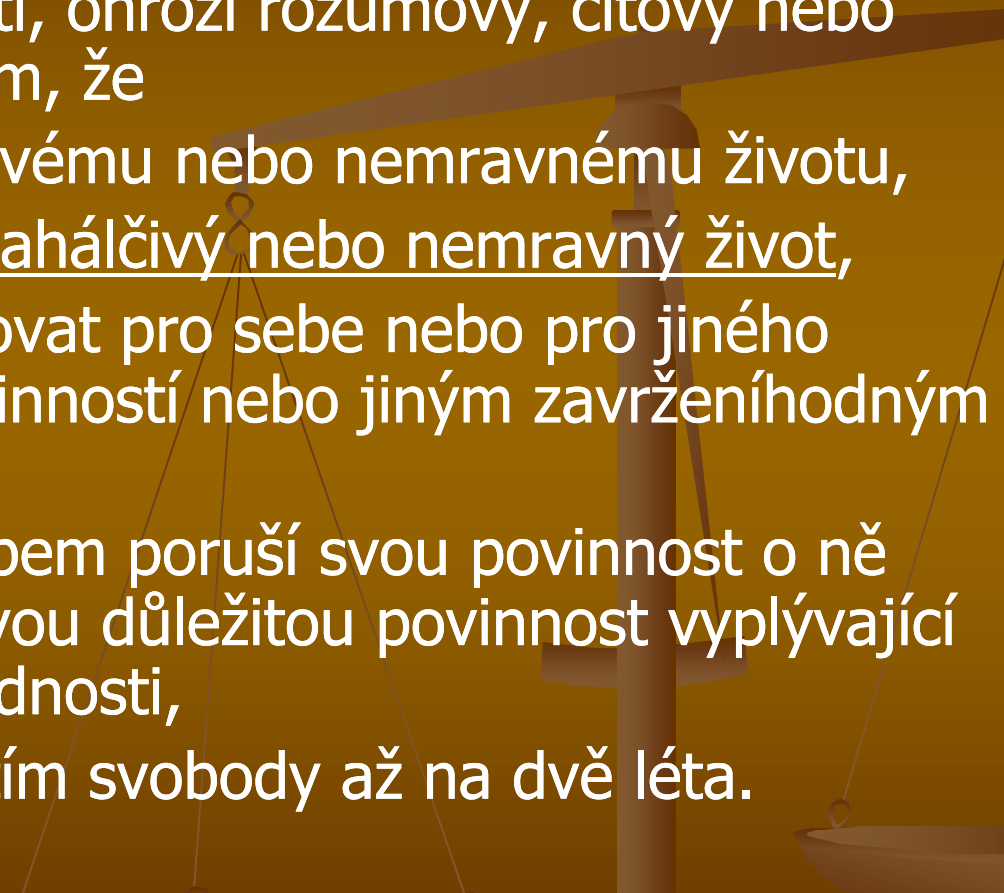
- „ohrožuje výchovu a vzdělávání nezletilého zejména tím, že jej nepřihlásí k povinné školní docházce nebo zanedbává péči o tuto docházku,,
- přestupkový zákon – 3000,-
- ohrožování mravní výchovy mládeže
- Odebrání části rodičovského příspěvku (1. 1. 2012)
- povinné MŠ?

Přestupek podle 31 odst. 1 PZ

- „kdo ohrožuje výchovu a vzdělávání nezletilého zejména tím, že nepřihlásí dítě k povinné školní docházce nebo zanedbává péči o povinnou školní docházku“
- → ! Zásada subsidiarity trestní represe

Trestný čin ohrožování výchovy dítěte 201 zákona č. 40/2009 Sb.

- Kdo, byť i z nedbalosti, ohrozí rozumový, citový nebo mravní vývoj dítěte tím, že
 - a) svádí ho k zahálčivému nebo nemravnému životu,
 - b) umožní mu vést zahálčivý nebo nemravný život,
 - c) umožní mu opatřovat pro sebe nebo pro jiného prostředky trestnou činností nebo jiným zavrženíhodným způsobem, nebo
 - d) závažným způsobem poruší svou povinnost o ně pečovat nebo jinou svou důležitou povinnost vyplývající z rodičovské zodpovědnosti,
 - bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.
 - + odst. 2: automaty
-

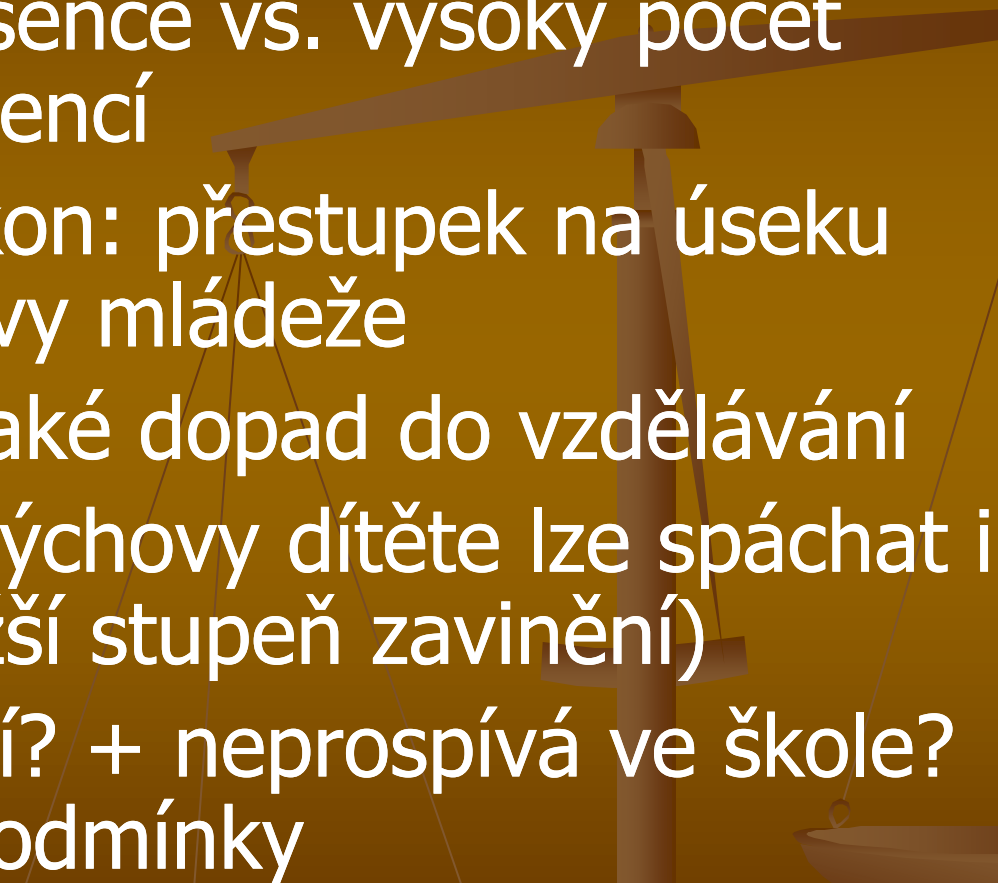
Trestný čin ohrožování výchovy dítěte

- Odnětím svobody na šest měsíců až pět let bude pachatel potrestán,
- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 ze zavrženíhodné pohnutky,
- b) *pokračuje-li* v páchání takového činu po delší dobu,
- c) spáchá-li takový čin *opětovně*, nebo
- d) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného značný prospěch
- - soudy chápou podle judikatury jako ohrožení také neposílání do školy

Prevence záškoláctví

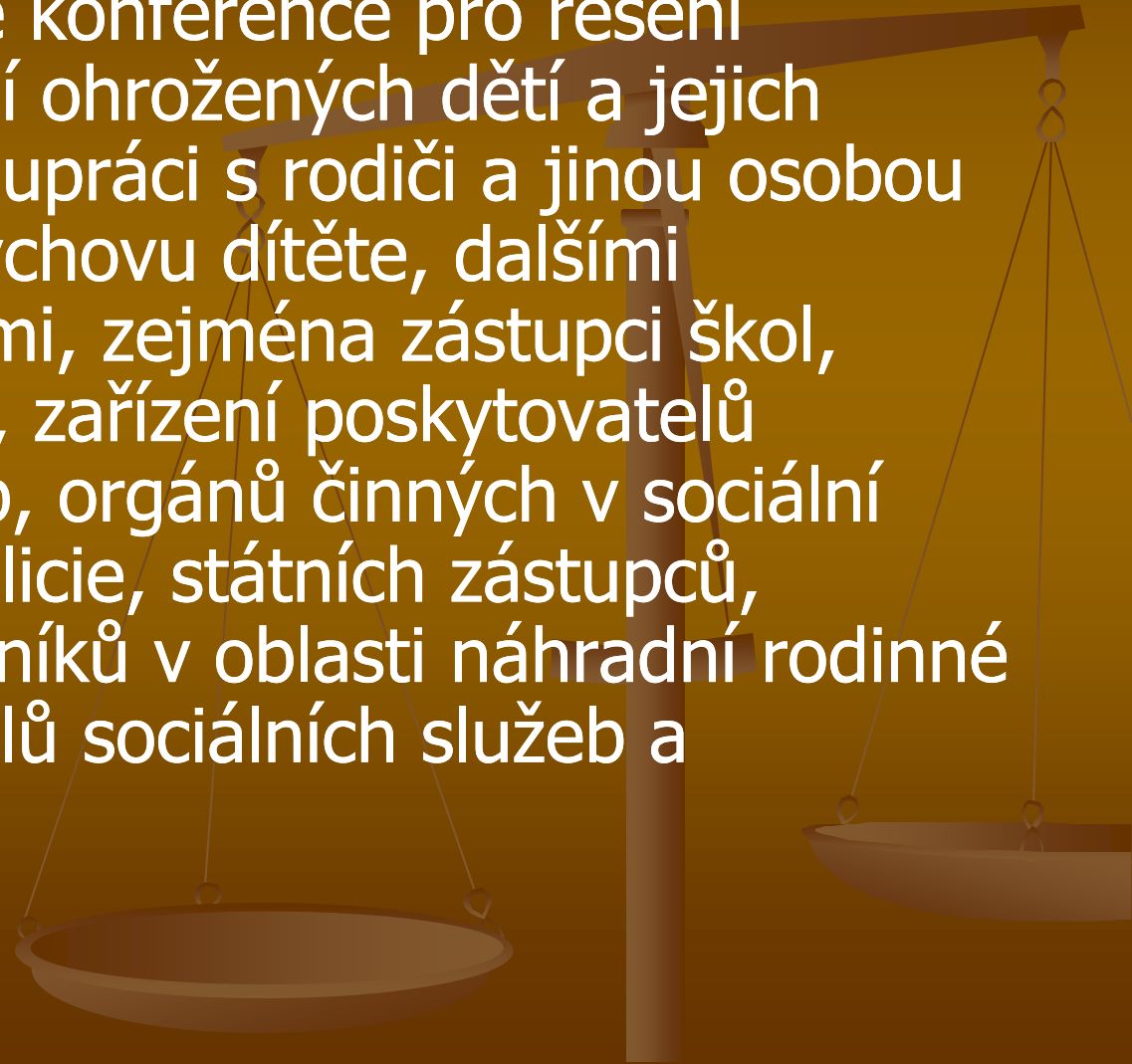
- Metodický pokyn MŠMT
- Tým ve škole: třídní učitel, výchovný poradce, metodik prevence
- Napomenutí – důtka – výchovná komise – (popř. stíhání skrze správní právo) – trestní zákon
- Při 10 neomluvených hod vých. komise
- Po 25 oznamovací povinnost OSPOD, OČTR

Prevence záškoláctví

- Neomluvené absence vs. vysoký počet omluvených absencí
 - Přestupkový zákon: přešupek na úseku školství a výchovy mládeže
 - OČTŘ zkoumá také dopad do vzdělávání
 - TČ ohrožování výchovy dítěte lze spáchat i z nedbalosti (nižší stupeň zavinění)
 - Došlo k ohrožení? + neprospívá ve škole?
= kumulativní podmínky
-

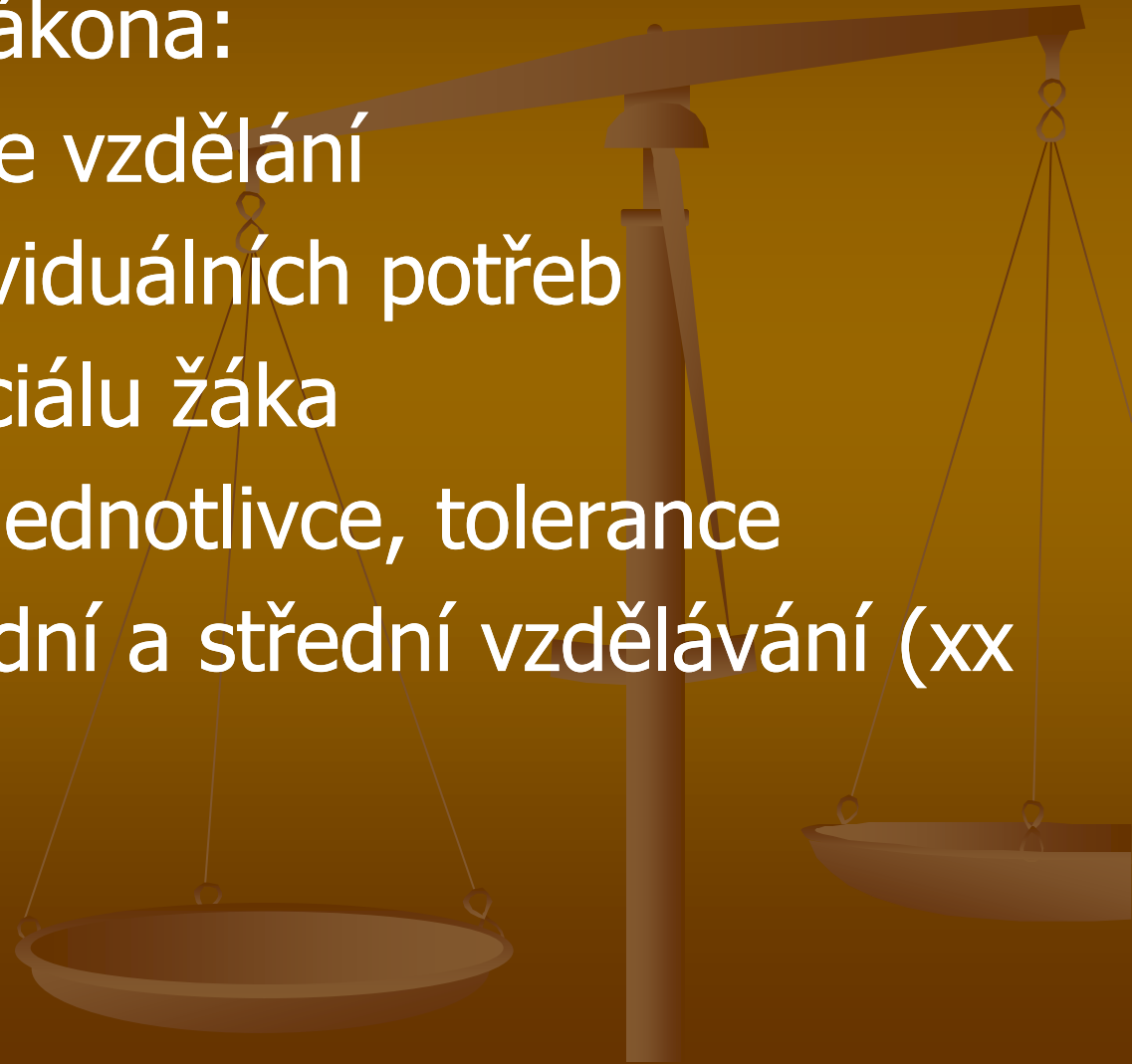
Nová povinnosť OSPOD od 2013

- pořádat případové konference pro řešení konkrétních situací ohrožených dětí a jejich rodin, a to ve spolupráci s rodiči a jinou osobou odpovědnou za výchovu dítěte, dalšími přizvanými osobami, zejména zástupci škol, školských zařízení, zařízení poskytovatelů zdravotních služeb, orgánů činných v sociální oblasti, orgánů policie, státních zástupců, odborných pracovníků v oblasti náhradní rodinné péče, poskytovatelů sociálních služeb a pověřených osob

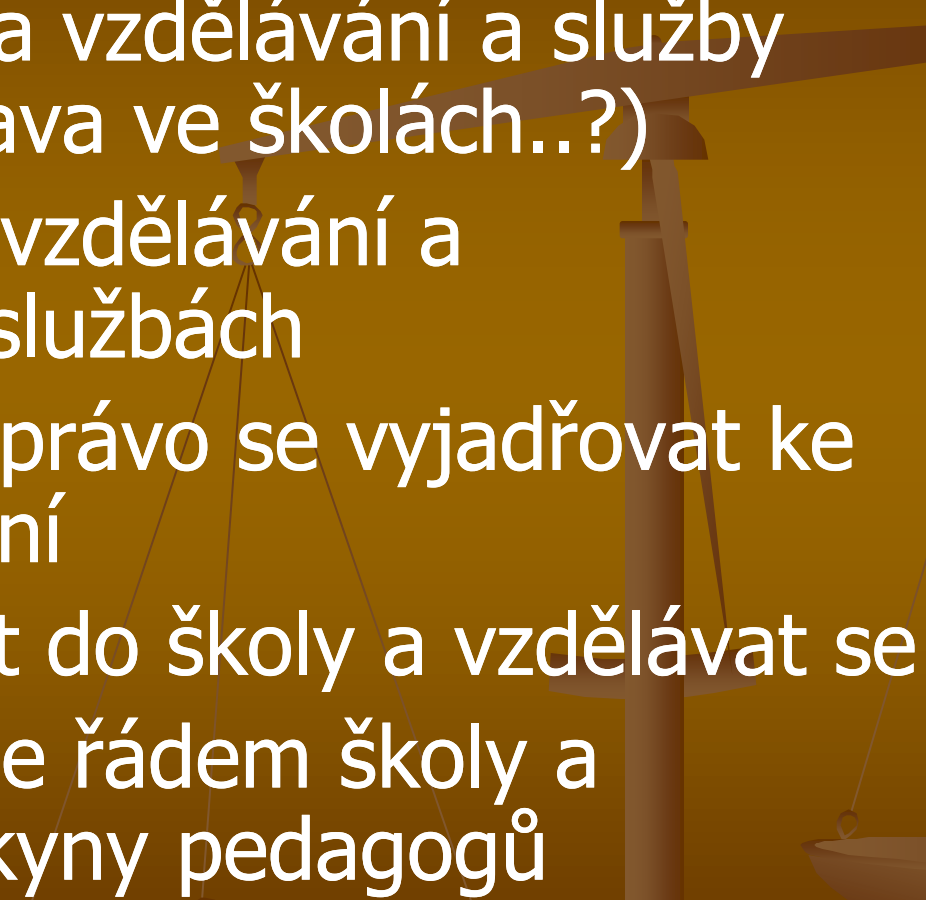

Základní zásady poskytování vzdělání

- 2 školského zákona:
- Rovný přístup ke vzdělání
- Zohlednění individuálních potřeb
- Naplnění potenciálu žáka
- Úcta k právům jednotlivce, tolerance
- Bezplatné základní a střední vzdělávání (xx školky...)

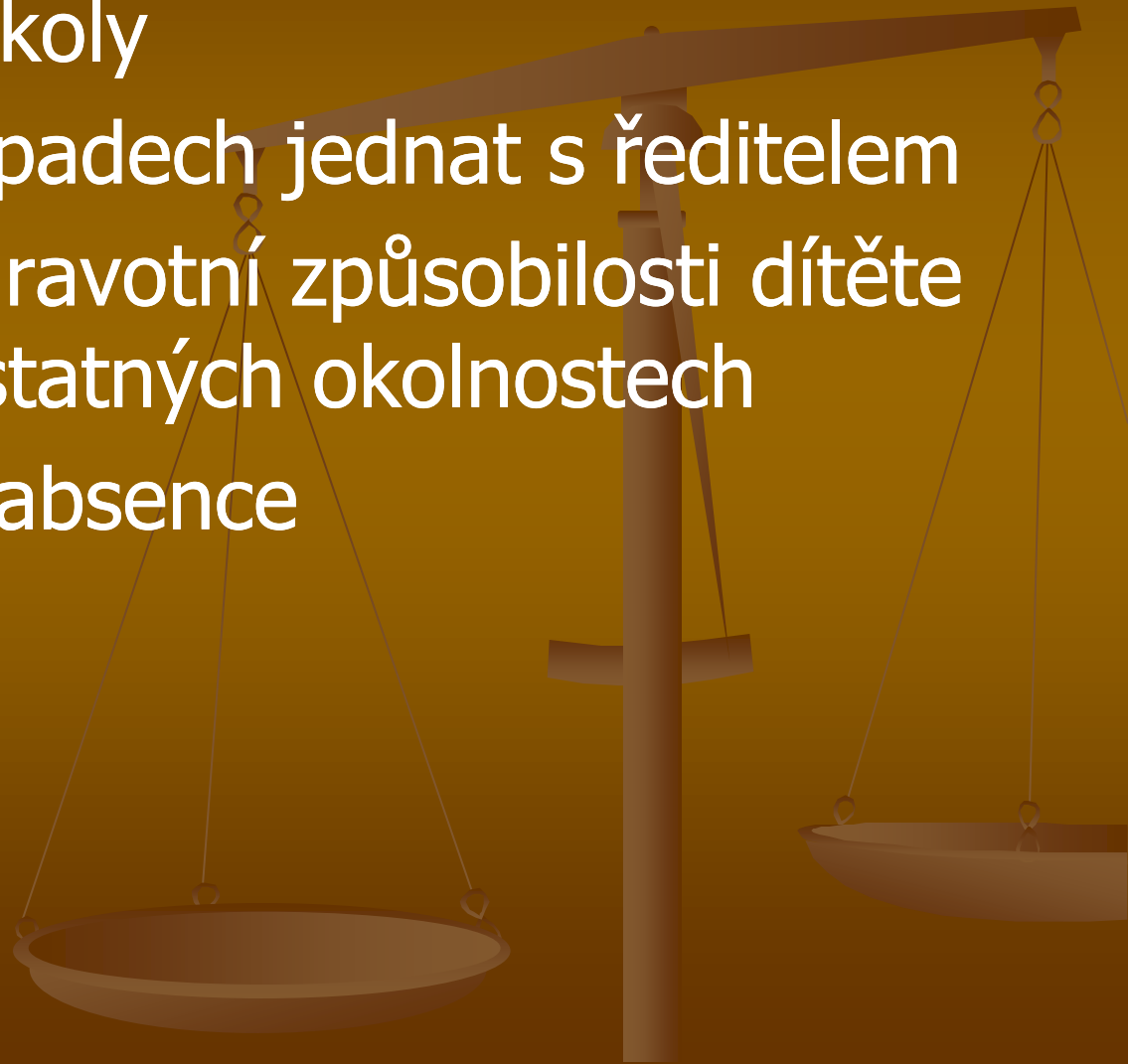

Práva a povinnosti žáků

- Žák má právo na vzdělávání a služby (//veganská strava ve školách..?)
 - Na informace o vzdělávání a poskytovaných službách
 - Přiměřeně má i právo se vyjadřovat ke svému vzdělávání
 - Povinnost chodit do školy a vzdělávat se
 - Povinnost řídit se řádem školy a poslechnout pokyny pedagogů
-

Povinnosti rodičů

- Posílat dítě do školy
- V závažných případech jednat s ředitelem
- Informovat o zdravotní způsobilosti dítěte a o dalších podstatných okolnostech
- Uvádět důvody absence

Povinnosti rodičů: výběr školy

- Ředitel rozhoduje o přestupu žáka na základě žádosti rodiče, ale:
- Podá-li žádost pouze jeden z rodičů, účastníkem správního řízení se stává i druhý rodič, neboť může být ve smyslu § 27 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, rozhodnutím ředitele přímo dotčen ve svých právech a povinnostech. Nositeli tzv. rodičovské zodpovědnosti jsou bezpochyby oba rodiče, a to v plném rozsahu bez ohledu na jejich sezdanost, úpravu výchovy dítěte apod. Rozhodování o vzdělávání dětí patří svou povahou do souhrnu práv a povinností při péči o nezletilé dítě, tzv. rodičovské zodpovědnosti, měli by se na něm proto podílet oba rodiče.

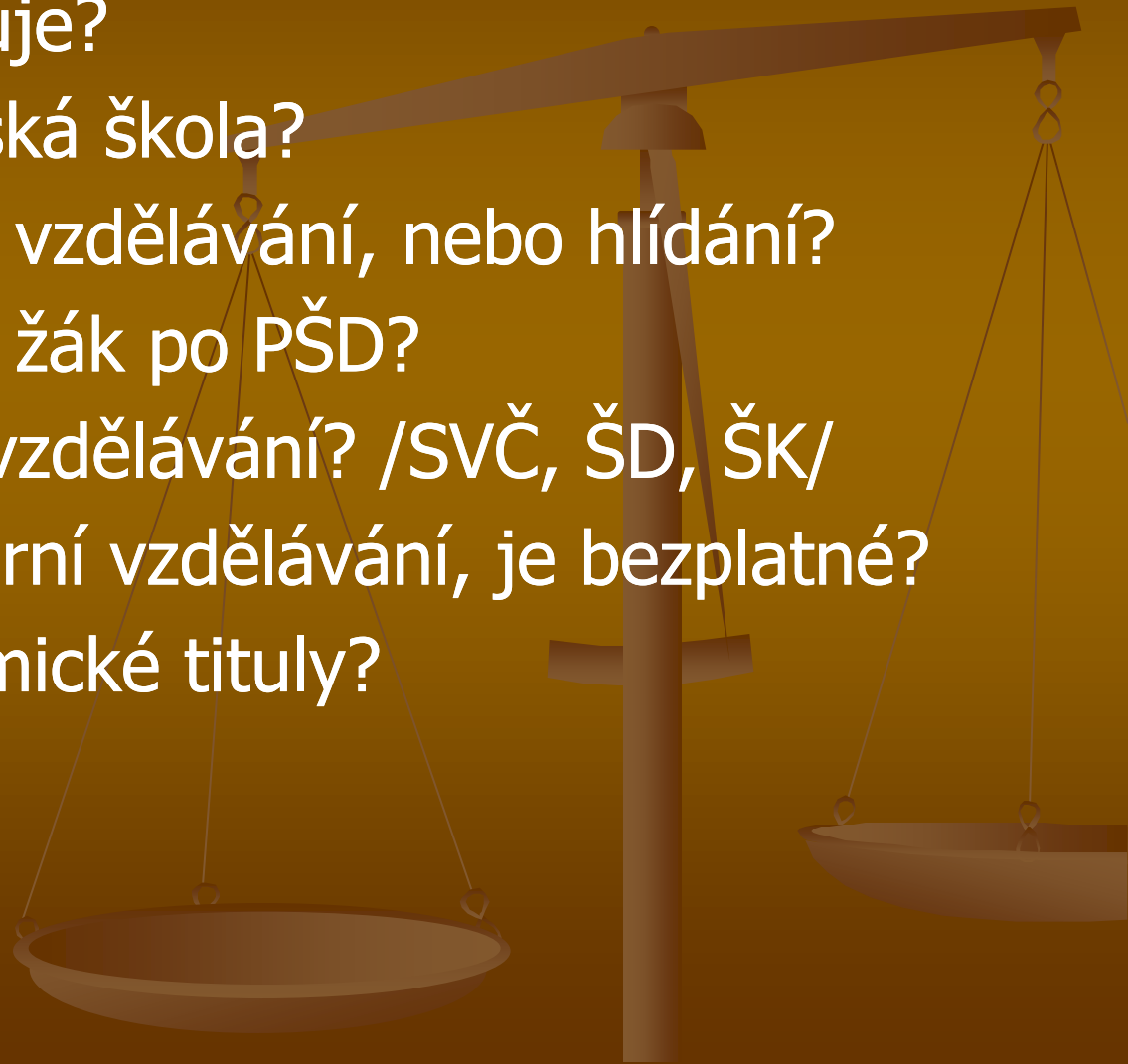
Povinnosti rodičů: výběr školy

Právním každého rodiče je rozhodovat o výběru školy pro dítě, nicméně v zájmu dítěte je, aby se rodiče na tomto výběru školy především dohodli. O běžných záležitostech týkajících se dítěte může každý rodič rozhodovat zvlášť, v podstatných záležitostech pak musí vyjádřit souhlas oba rodiče jako nositelé rodičovské zodpovědnosti.

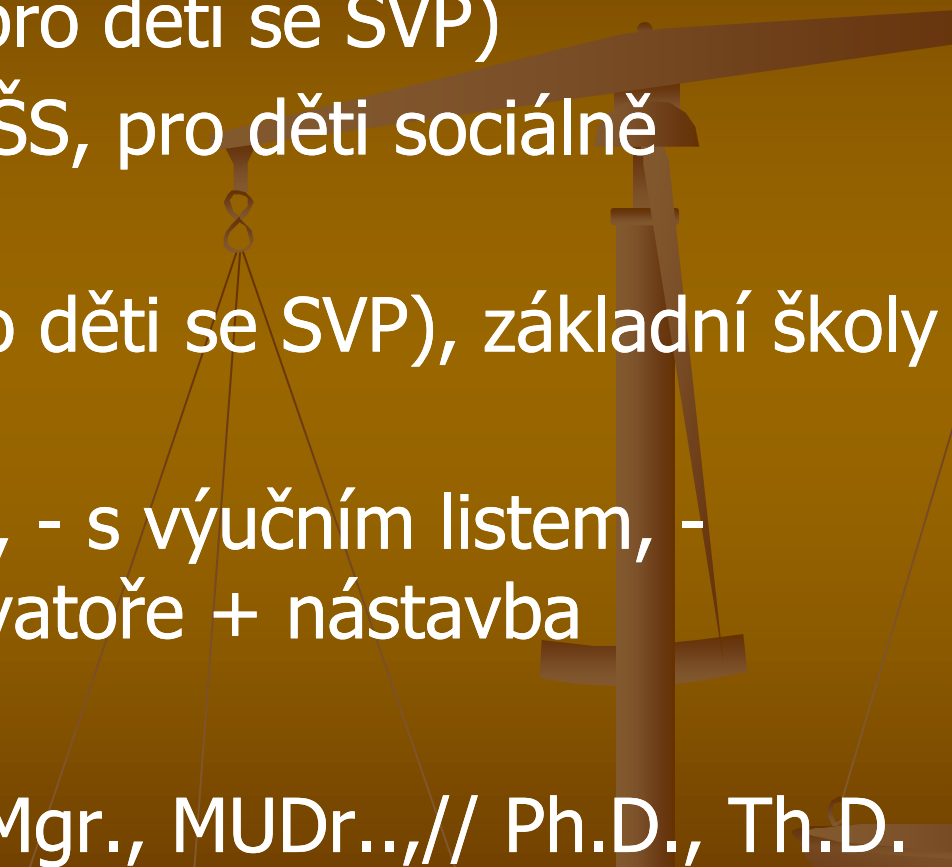
Zákon o rodině neuvádí, které záležitosti jsou podstatné, ale dle komentáře k zákonu o rodině i výkladu MŠMT je nutno mezi ně zařadit i rozhodování o vzdělání dítěte. Pokud není možná zákonem preferovaná dohoda mezi rodiči o podstatných záležitostech dítěte, rozhodne dle ustanovení 49 zákona o rodině soud.

Vzdělávací soustava v ČR

- Které školy zahrnuje?
- Je povinná mateřská škola?
- Jde o poskytování vzdělávání, nebo hlídání?
- Jaké možnosti má žák po PŠD?
- Co to je zájmové vzdělávání? /SVČ, ŠD, ŠK/
- Co zahrnuje terciární vzdělávání, je bezplatné?
- Jaké znáte akademické tituly?

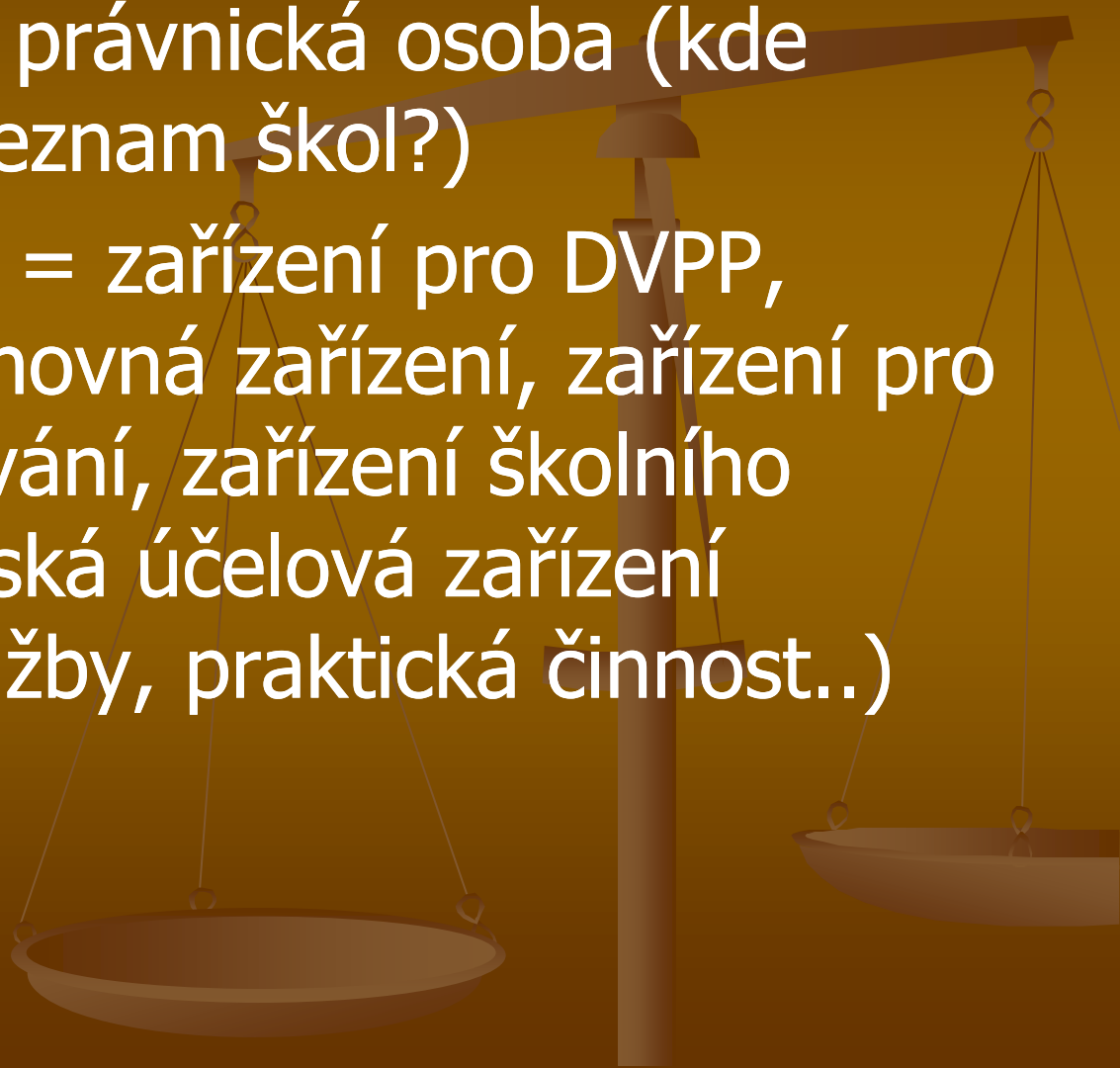

System vzdělávání v ČR

- Mateřské školy (i pro děti se SVP)
 - Přípravný ročník ZŠS, pro děti sociálně znevýhodněné
 - Základní školy (pro děti se SVP), základní školy speciální
 - Střední vzdělávání, - s výučním listem, - maturitou, konzervatoře + nástavba
 - VOŠ (Dis.)
 - VŠ: Bc. → Mgr., // Mgr., MUDr., // Ph.D., Th.D.
-

Školská zařízení a školské služby

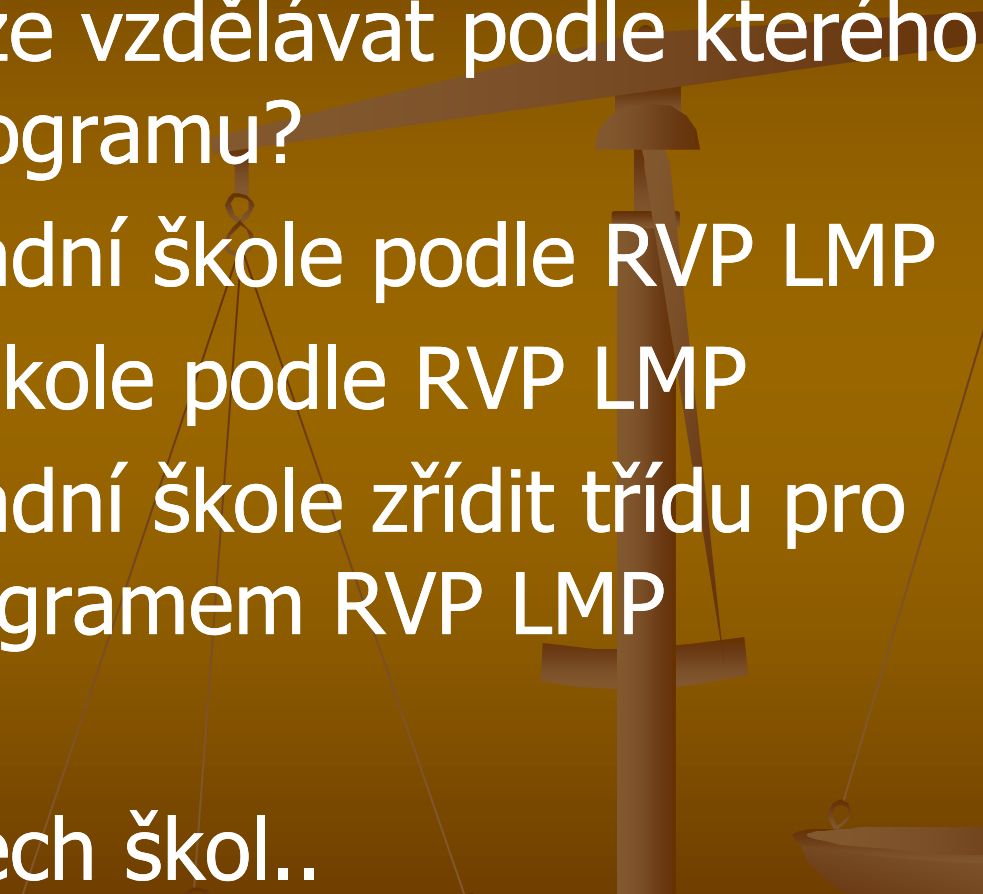
- Škola = školská právnická osoba (kde budete hledat seznam škol?)
- Školské zařízení = zařízení pro DVPP, ubytovací a výchovná zařízení, zařízení pro zájmové vzdělávání, zařízení školního stravování, školská účelová zařízení (knihovnické služby, praktická činnost..)

System vzdělávacích programů

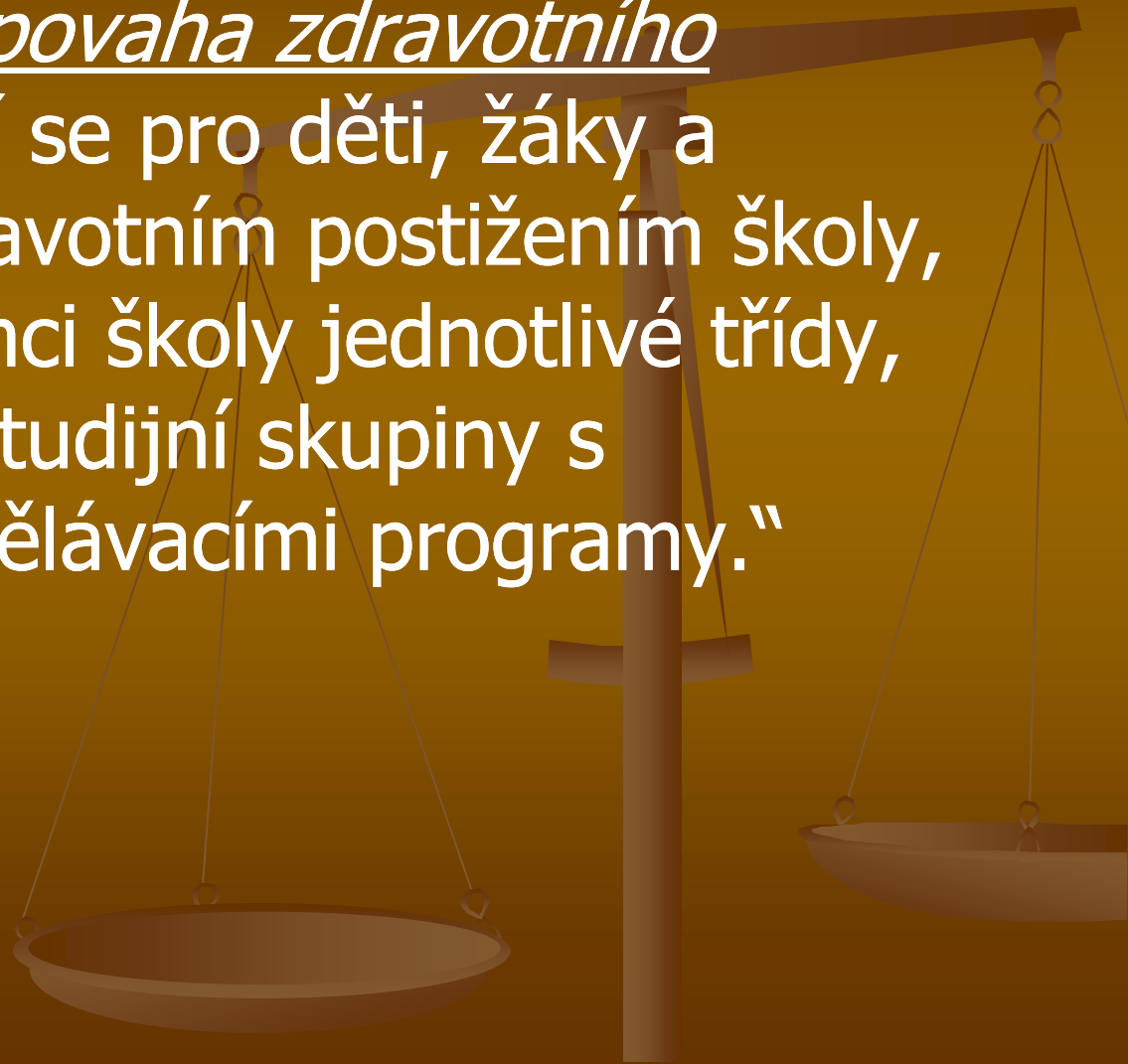
- RVP zakotven ve školském zákoně
- RVP PV, RVP ZV, RVP ZV LMP, RVP ZŠS
- Školní vzdělávací programy musí sledovat rámec a výstupy RVP
- Naplnění RVP kontroluje ČŠI
- Zařazení do vzdělávacího programu odst. 2 školského zákona
- <http://rvp.cz/>

Vzdělávací programy

- Ve které škole lze vzdělávat podle kterého vzdělávacího programu?
 - A) v běžné základní škole podle RVP LMP
 - B) ve speciální škole podle RVP LMP
 - C) v běžné základní škole zřídit třídu pro děti s LMP s programem RVP LMP
 - —
 - Zmatky v názvech škol..
-

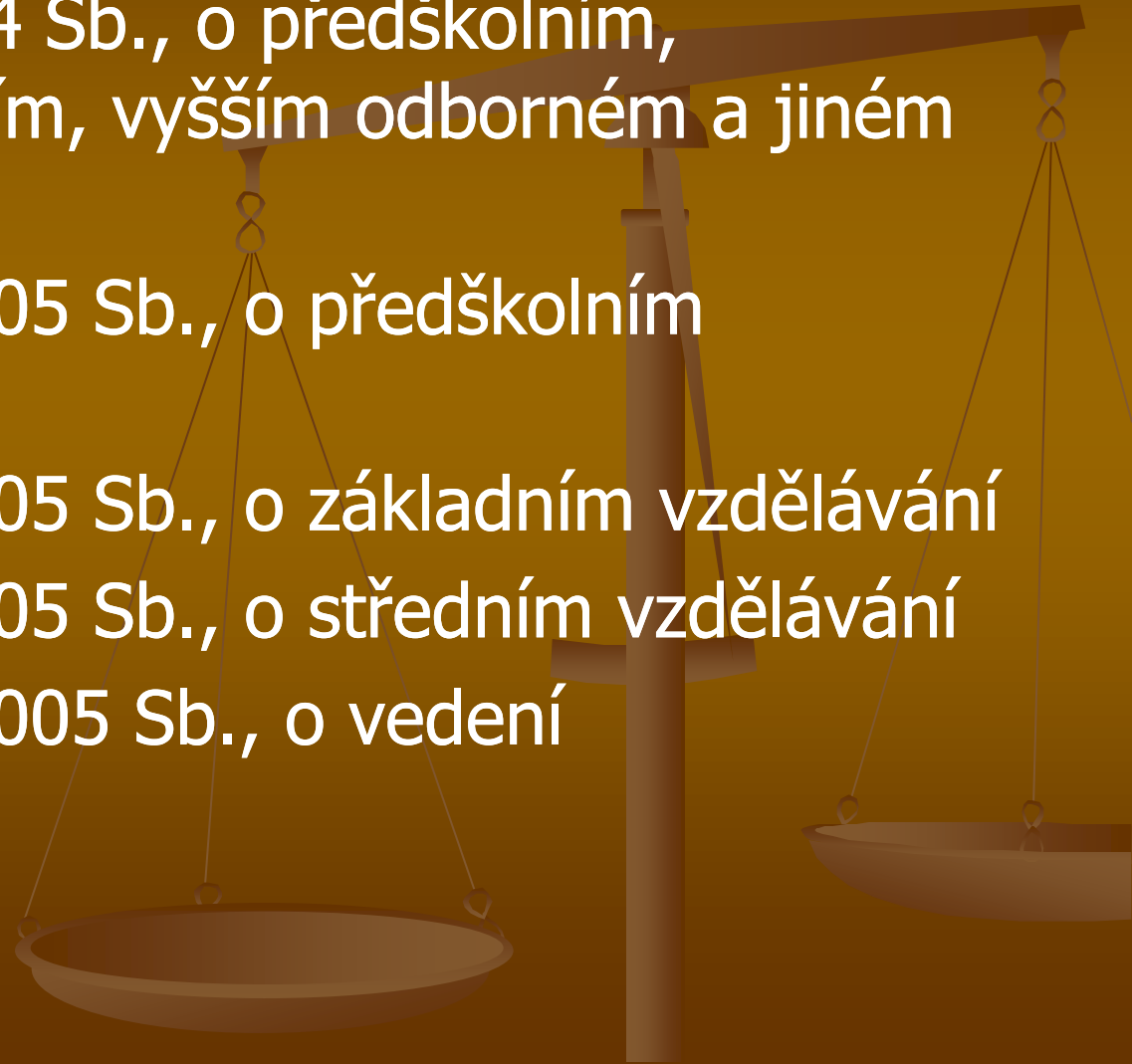
Vzdělávací programy

- „Vyžaduje-li to povaha zdravotního postižení, zřizují se pro děti, žáky a studenty se zdravotním postižením školy, popřípadě v rámci školy jednotlivé třídy, oddělení nebo studijní skupiny s upravenými vzdělávacími programy.“

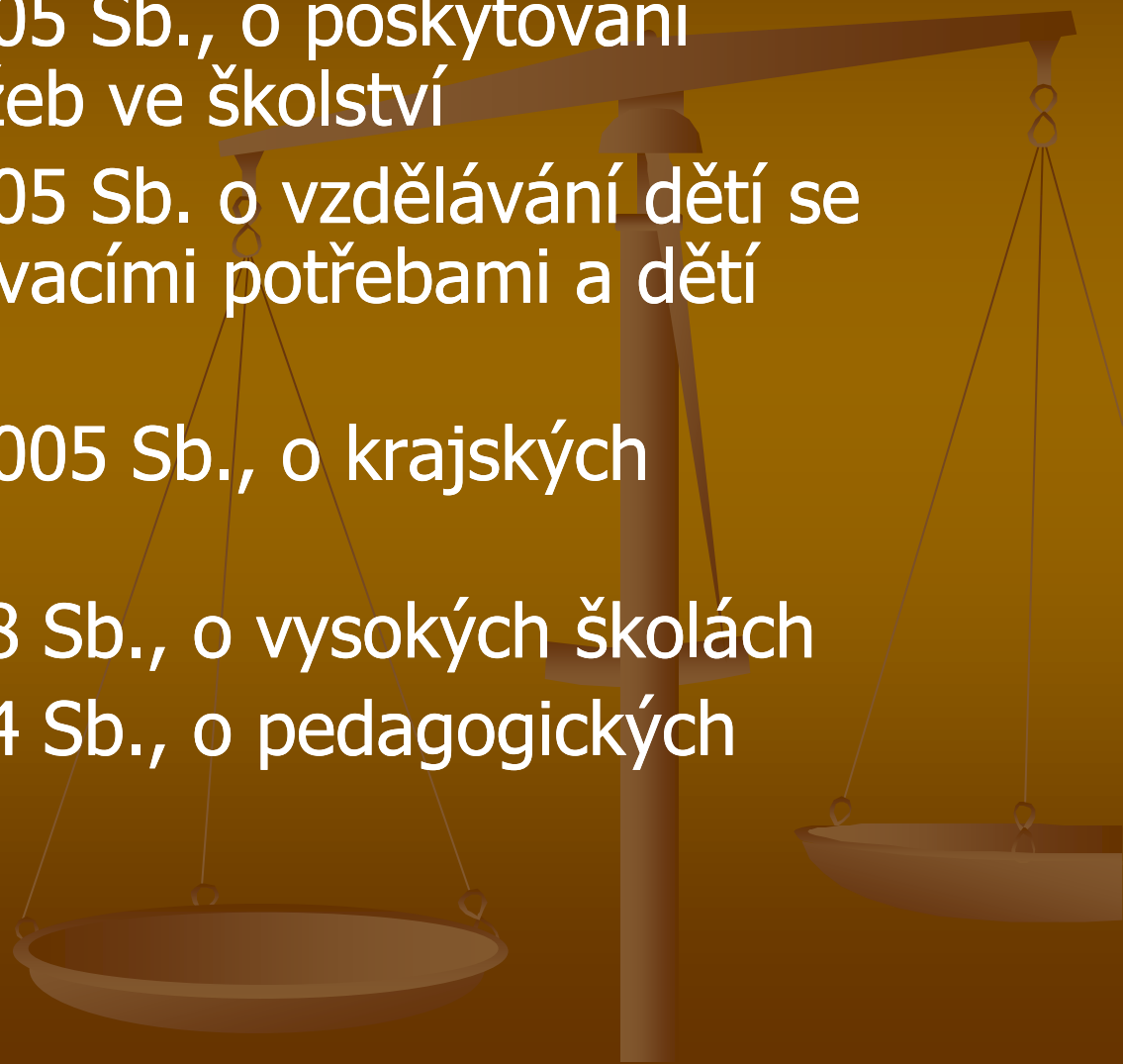
Právní úprava školství v ČR: co je obsahem předpisů?

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání
- Vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání
- Vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání
- Vyhláška č. 13/2005 Sb., o středním vzdělávání
- Vyhláška č. 364/2005 Sb., o vedení dokumentace škol

Právní úprava školství v ČR: co je obsahem předpisů?

- Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školství
- Vyhláška č. 73/2005 Sb. o vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných
- Vyhláška č. 492/2005 Sb., o krajských normativech
- Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících

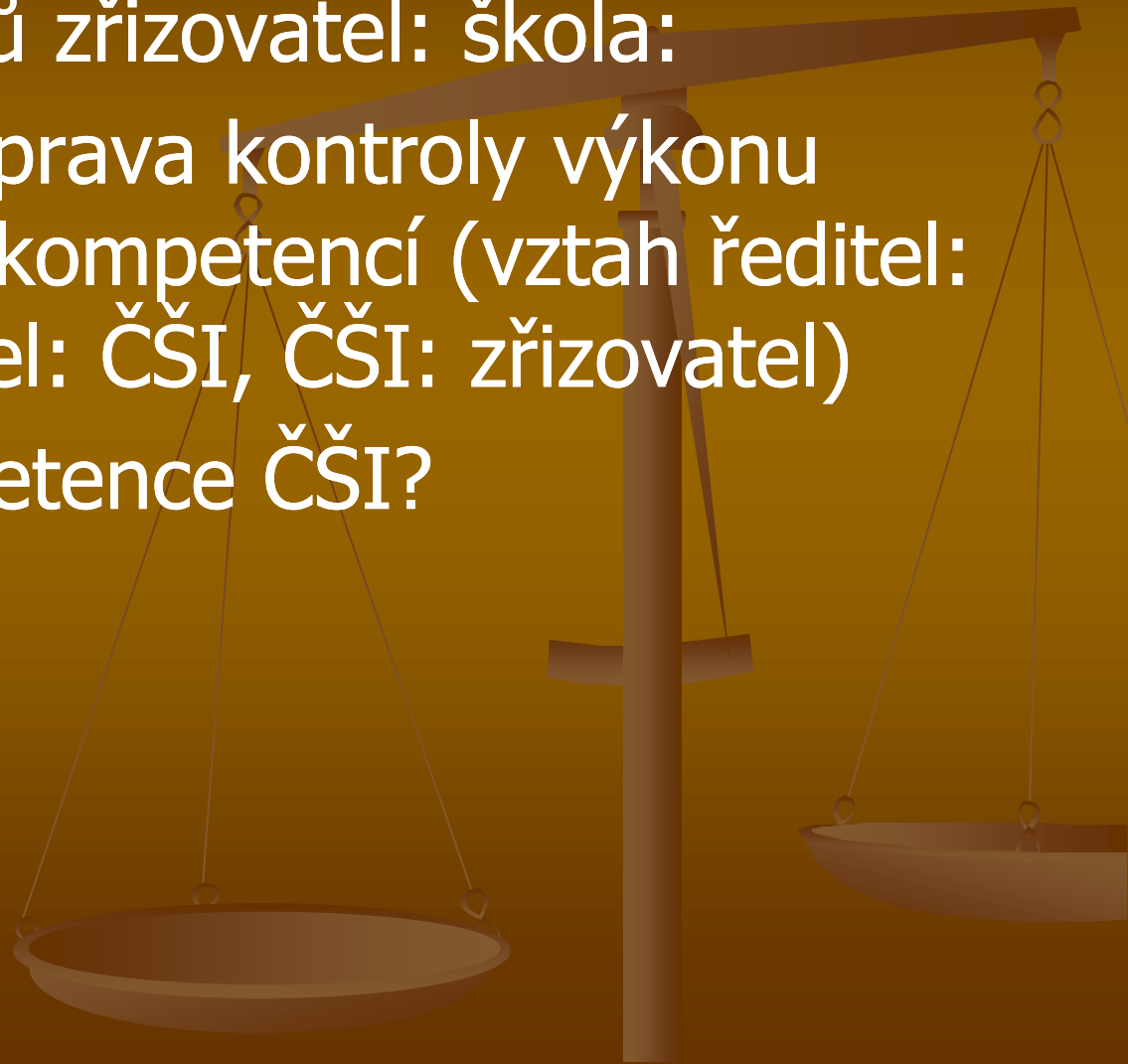

Zřizovatelé

- MŠMT, soukromé, církevní školy
- Obce: mateřské školy, základní školy, základní umělecké školy, mateřské a základní školy pro výuku v jazyce národnostní menšiny, stravovací zařízení
- Kraje: SŠ, VOŠ; MŠ, ZŠ..pro žáky s postižením, základní školy speciální, střední školy pro národnostní menšiny (výbor pro menšiny + další podmínky), dětské domovy, školy při zdr. zařízeních

Zřizovatelé

- Problémy vztahů zřizovatel: škola:
- Nedostatečná úprava kontroly výkonu zřizovatelských kompetencí (vztah ředitel: zřizovatel, ředitel: ČŠI, ČŠI: zřizovatel)
- Jaké jsou kompetence ČŠI?
- konexe

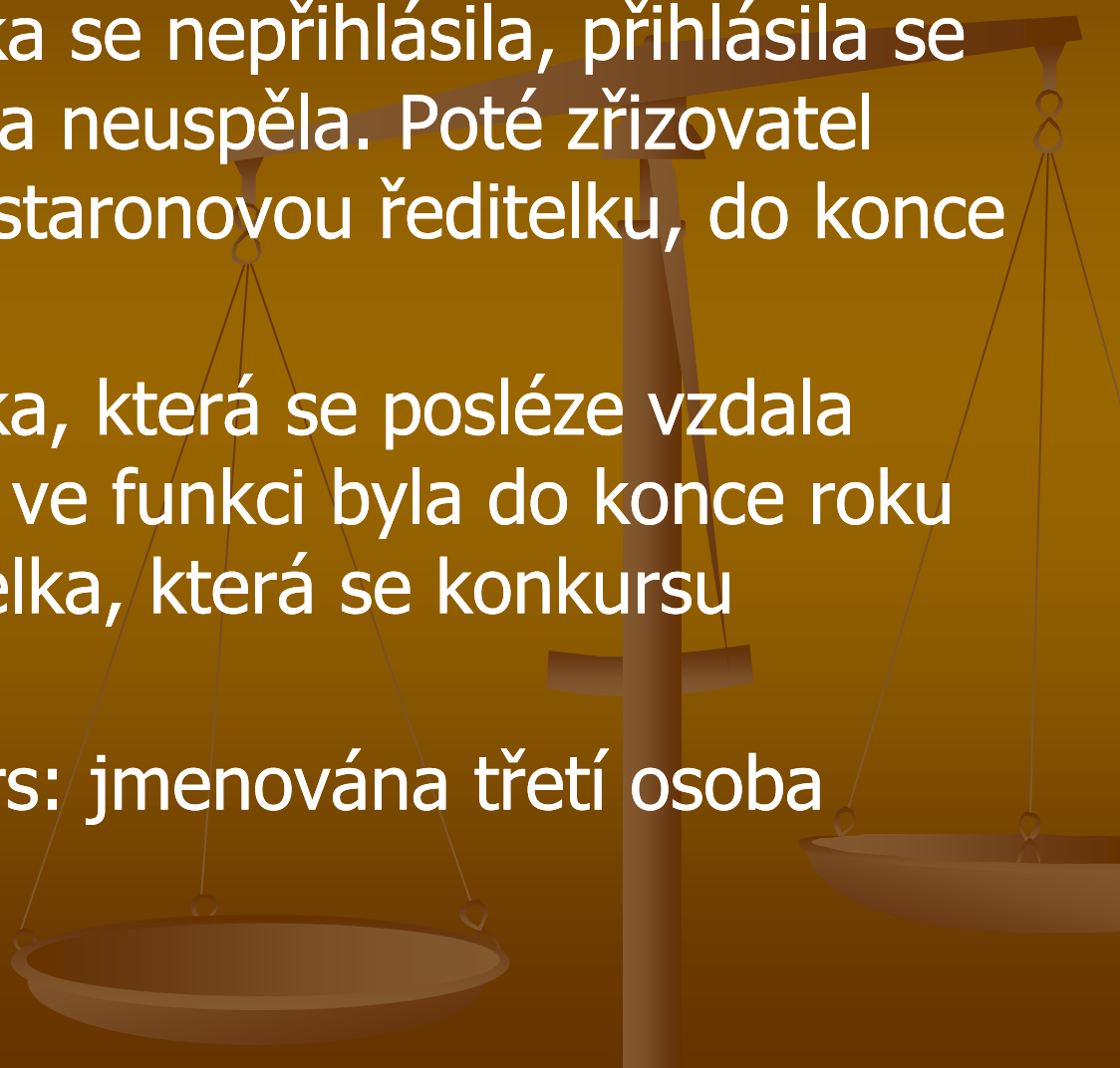

Konkursy na ředitele

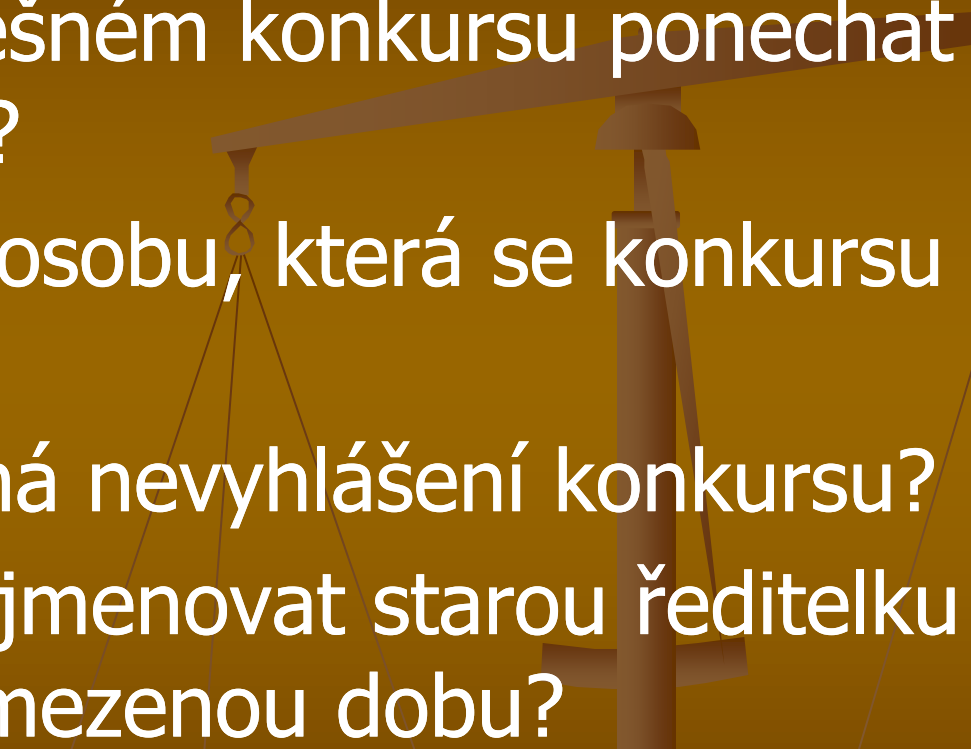
- 166 (2) ŠZ: ředitele veřejné školy jmenuje na základě jím vyhlášeného konkursního řízení na dobu 6 let zřizovatel.
- 166 (3): V průběhu posledních 6 měs. pracovního poměru ředitele školy na dobu určitou, nejpozději však 3 měsíce před jeho skončením, může zřizovatel vyhlásit konkurs. Zřizovatel vyhlásí konkurs vždy, navrhne-li to nejpozději 6 měsíců před koncem doby trvání pracovního poměru na dobu určitou Česká školní inspekce nebo školská rada. Nedojde-li k vyhlášení konkursu, prodlužuje se doba trvání pracovního poměru na dobu určitou ředitele školy nebo školského zařízení o dalších 6 let.

Konkursy na ředitele: situace

- Dosavadní ředitelka se nepřihlásila, přihlásila se jen jedna osoba, ta neuspěla. Poté zřizovatel potvrdil ve funkci staronovou ředitelku, do konce r. 2012.
- Zvítězila kandidátka, která se posléze vzdala funkce. Potvrzena ve funkci byla do konce roku 2012 bývalá ředitelka, která se konkursu neúčastnila.
- Neúspěšný konkurs: jmenována třetí osoba

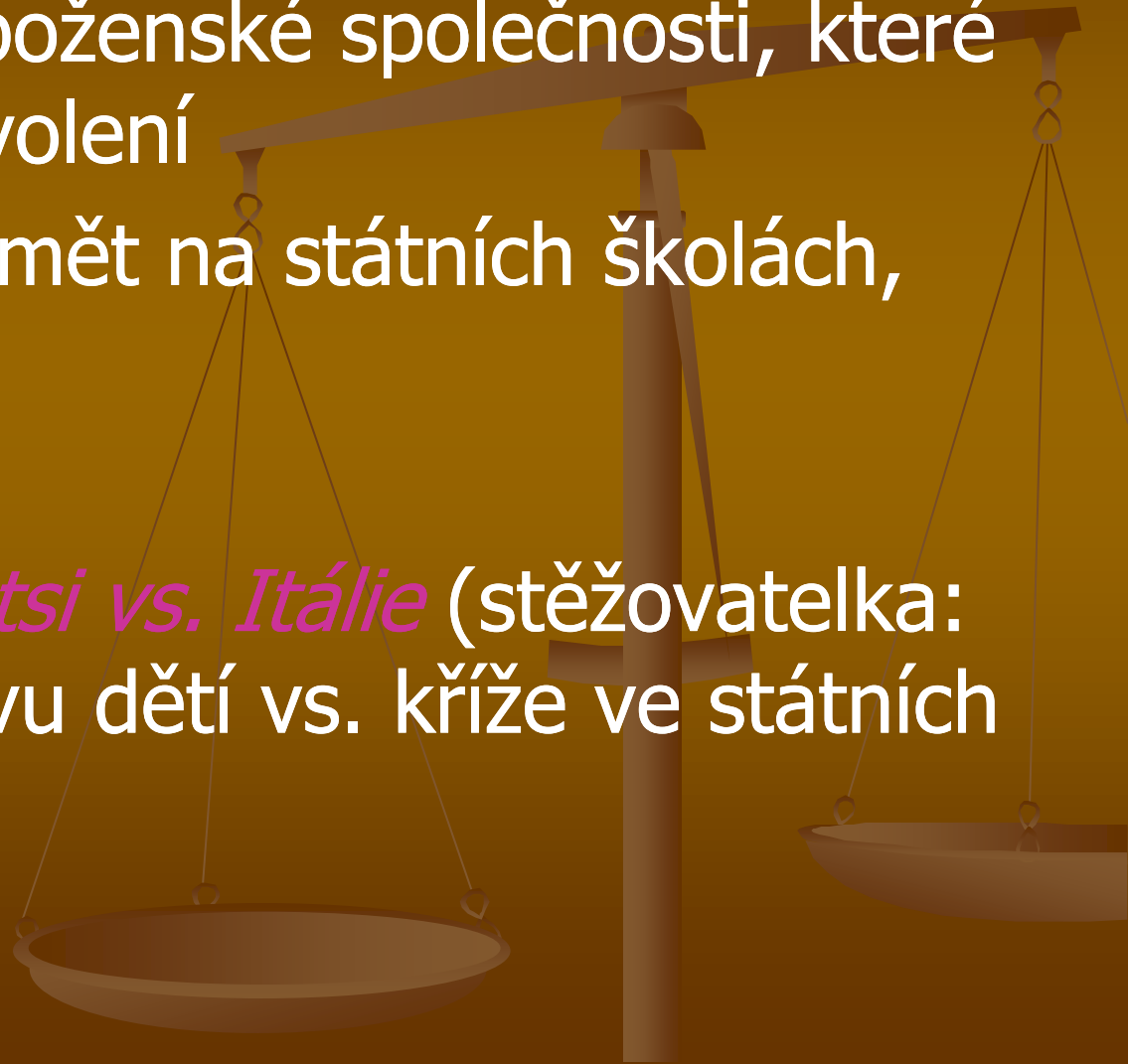

Konkursy na ředitele: otázky

- Mohli po neúspěšném konkursu ponechat starou ředitelku?
 - Mohli jmenovat osobu, která se konkursu neúčastnila?
 - Jaké důsledky má nevyhlášení konkursu?
 - Může zřizovatel jmenovat starou ředitelku znovu, ale na omezenou dobu?
-

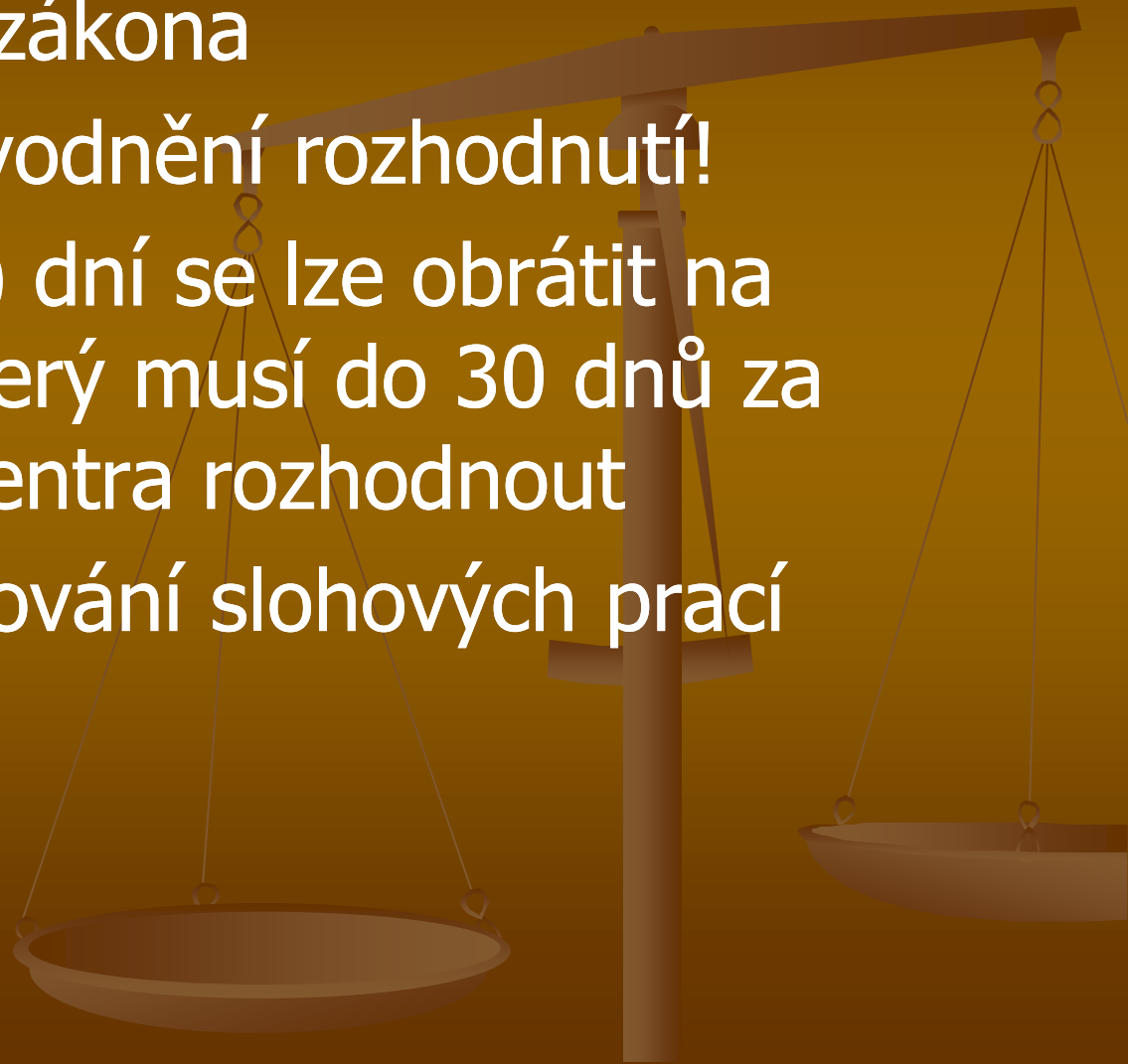
Výuka náboženství

- Církve nebo náboženské společnosti, které k tomu mají povolení
- Nepovinný předmět na státních školách, min. 7 žáků
- Církevní školy
- Rozhodnutí *Lautsi vs. Itálie* (stěžovatelka: právo na výchovu dětí vs. kříže ve státních školách)

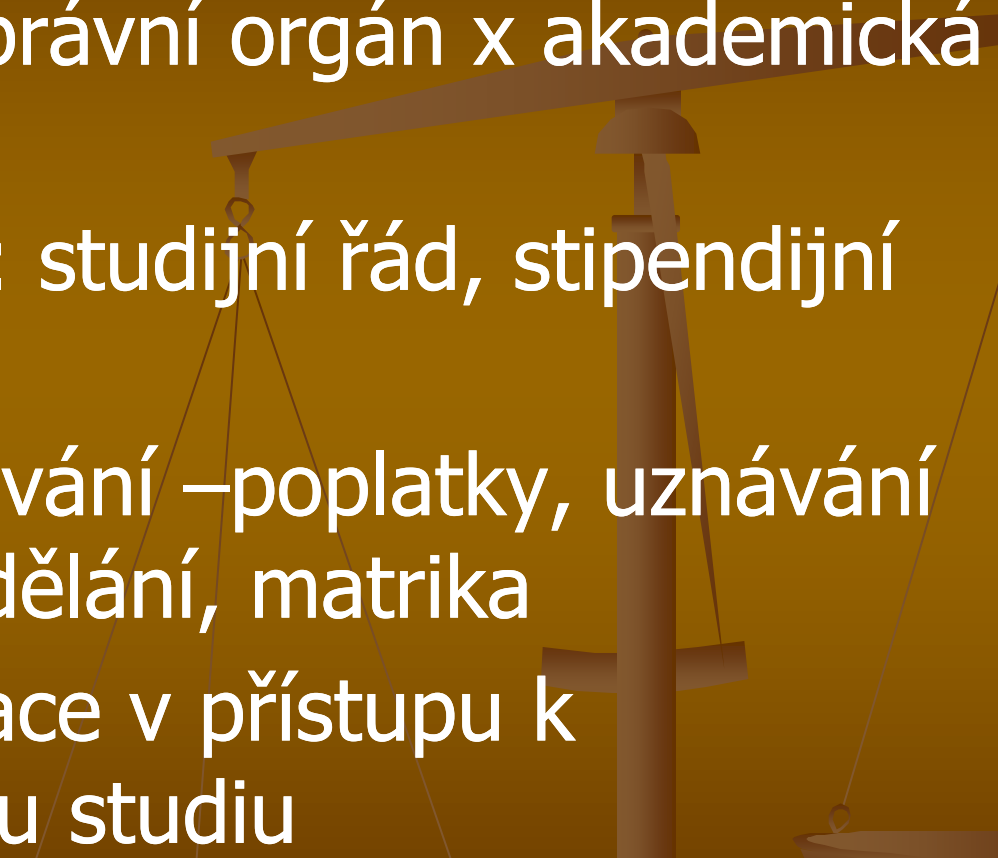

Střední školy: problematika „státních“ maturit

- 82 školského zákona
- Odvolání – odůvodnění rozhodnutí!
- Do 20 (dříve: 8) dní se lze obrátit na krajský úřad, který musí do 30 dnů za pomoci ČŠI a Centra rozhodnout
- Problém: posuzování slohových prací externisty

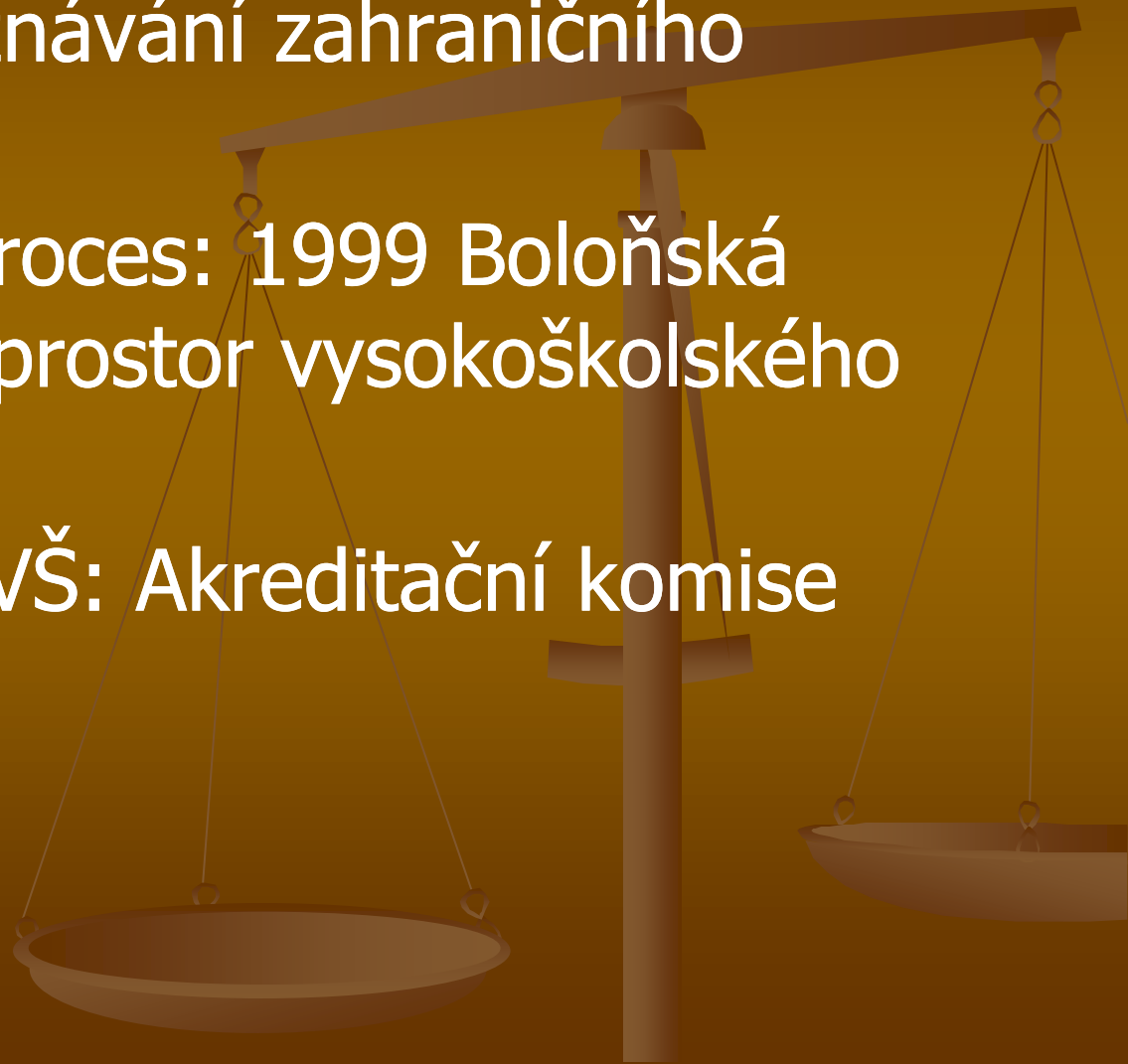

Vysoké školy, zákon č. 111/1998 Sb.

- Vysoká škola: správní orgán x akademická samospráva
 - Vnitřní předpisy: studijní řád, stipendijní řád
 - Správní rozhodování – poplatky, uznávání zahraničního vzdělání, matrika
 - Zákaz diskriminace v přístupu k vysokoškolskému studiu
-

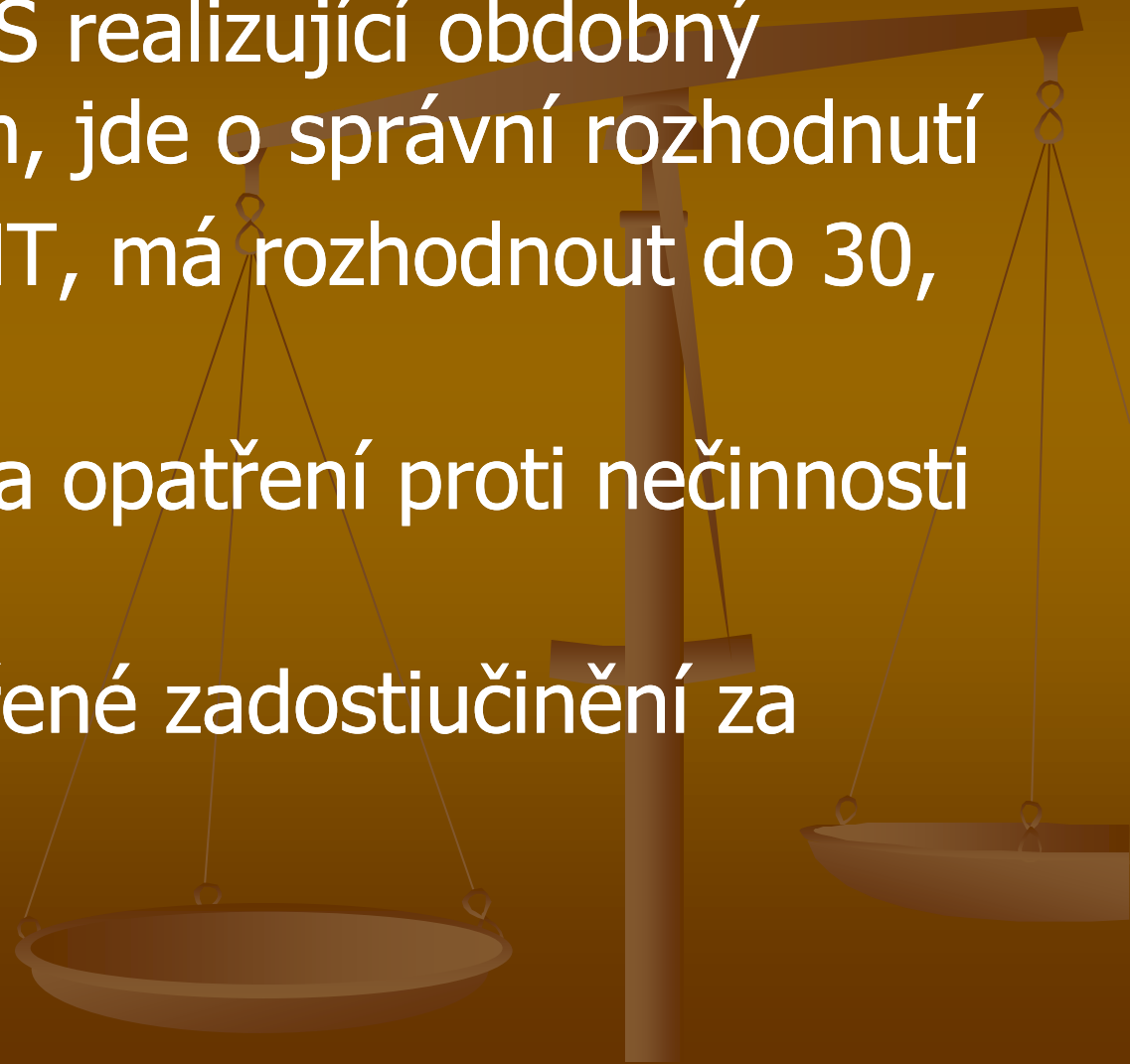
Mezinárodní dohody ve školství

- Problematika uznávání zahraničního vzdělání
- Tzv. boloňský proces: 1999 Boloňská deklaráce, Evr. prostor vysokoškolského vzdělávání
- Kvalita v rámci VŠ: Akreditační komise

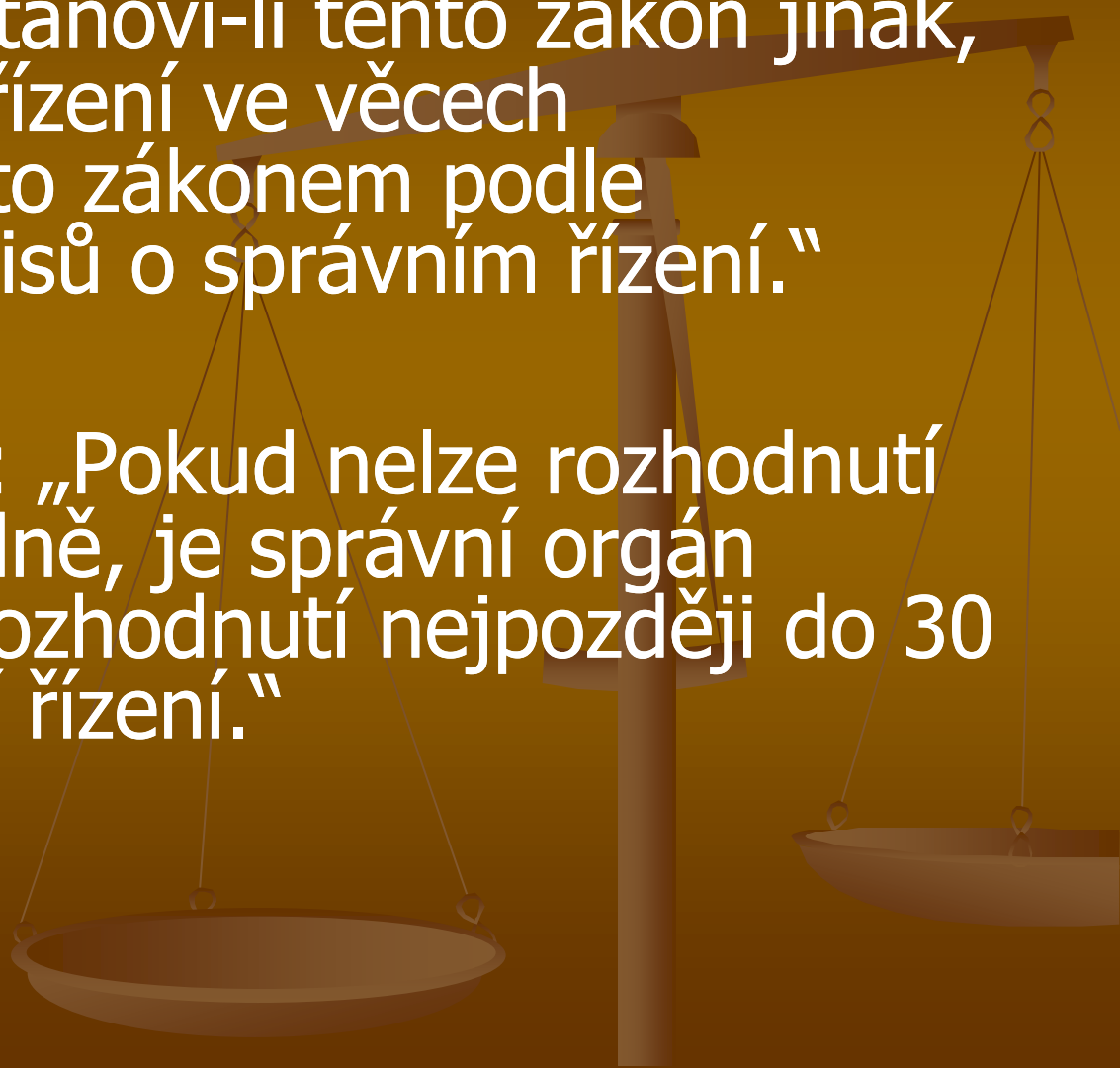
Uznání zahraničního vzdělání

- Uznává česká VŠ realizující obdobný studijní program, jde o správní rozhodnutí
- Odvolání k MŠMT, má rozhodnout do 30, resp. do 60 dní
- Lze dát návrh na opatření proti nečinnosti (80 SŘ)
- Žádost o přiměřené zadostiučinění za průtahy v řízení

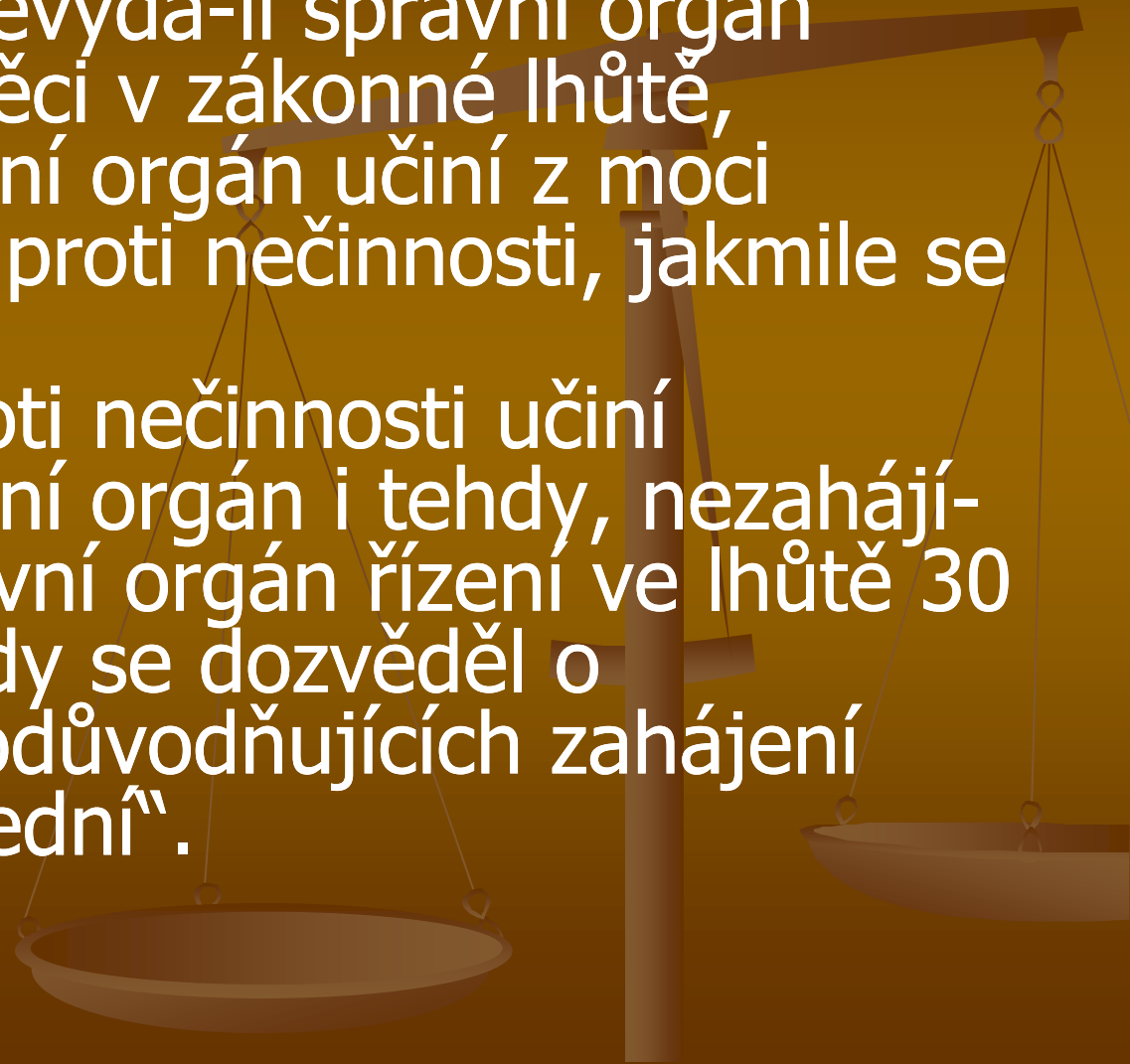
Uznání zahraničního vzdělání

- 105 ZVŠ: „Nestanoví-li tento zákon jinak, postupuje se v řízení ve věcech upravených tímto zákonem podle obecných předpisů o správním řízení.“
- 71 odst. 3 SŘ: „Pokud nelze rozhodnutí vydat bezodkladně, je správní orgán povinen vydat rozhodnutí nejpozději do 30 dnů od zahájení řízení.“

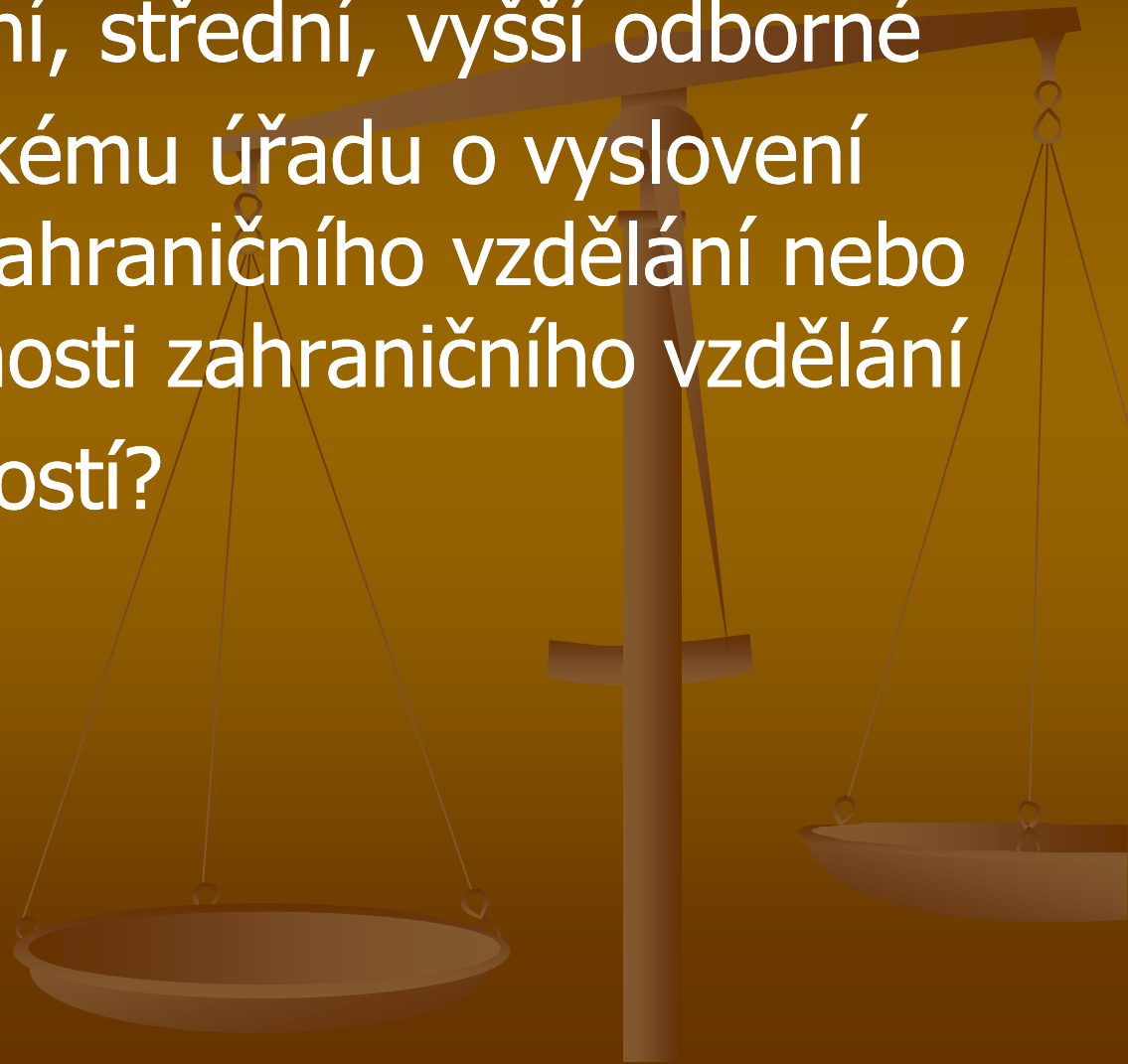
Uznání zahraničního vzdělání

- 80 SŘ: „(1) Nevydá-li správní orgán rozhodnutí ve věci v zákonné lhůtě, nadřízený správní orgán učiní z moci úřední opatření proti nečinnosti, jakmile se o tom dozví.
(2) Opatření proti nečinnosti učiní nadřízený správní orgán i tehdy, ne zahájí-li příslušný správní orgán řízení ve lhůtě 30 dnů ode dne, kdy se dozvěděl o skutečnostech odůvodňujících zahájení řízení z moci úřední“.

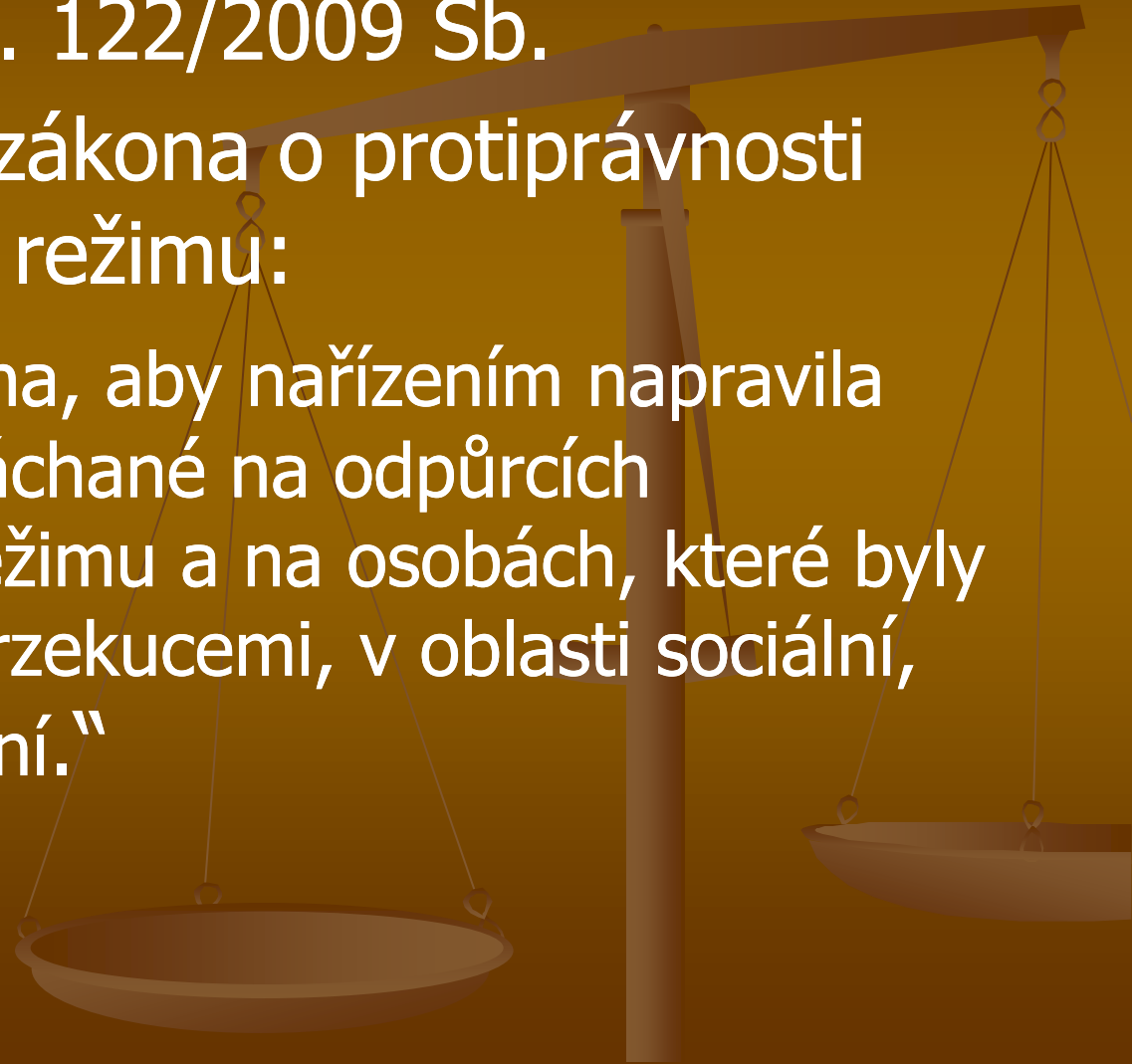
Uznání zahraničního vzdělání nižšího stupně

- Základní vzdělání, střední, vyšší odborné
- Žádost ke krajskému úřadu o vyslovení rovnocennosti zahraničního vzdělání nebo o uznání o platnosti zahraničního vzdělání
- Za jakých okolností?

Odškodnění vyhozených studentů

- Nařízení vlády č. 122/2009 Sb.
- Na základě 8 zákona o protiprávnosti komunistického režimu:
- „Vláda je zmocněna, aby nařízením napravila některé křivdy spáchané na odpůrcích komunistického režimu a na osobách, které byly postiženy jeho perzekucemi, v oblasti sociální, zdravotní a finanční.“

Odškodnění vyhozených studentů

- Příklad I.: klient si stěžuje, že chce odškodné – nemohl studovat na VŠ, protože jej z politických důvodů nevzali ani na SŠ + dodal doklad o tom, že nestudoval
- Příklad II.: klient byl vyhozen z VŠ z politických důvodů v r. 1970
- <http://jinepravo.blogspot.cz/2012/06/jiri-nantl-soudni-aktivismus-nebo.html>

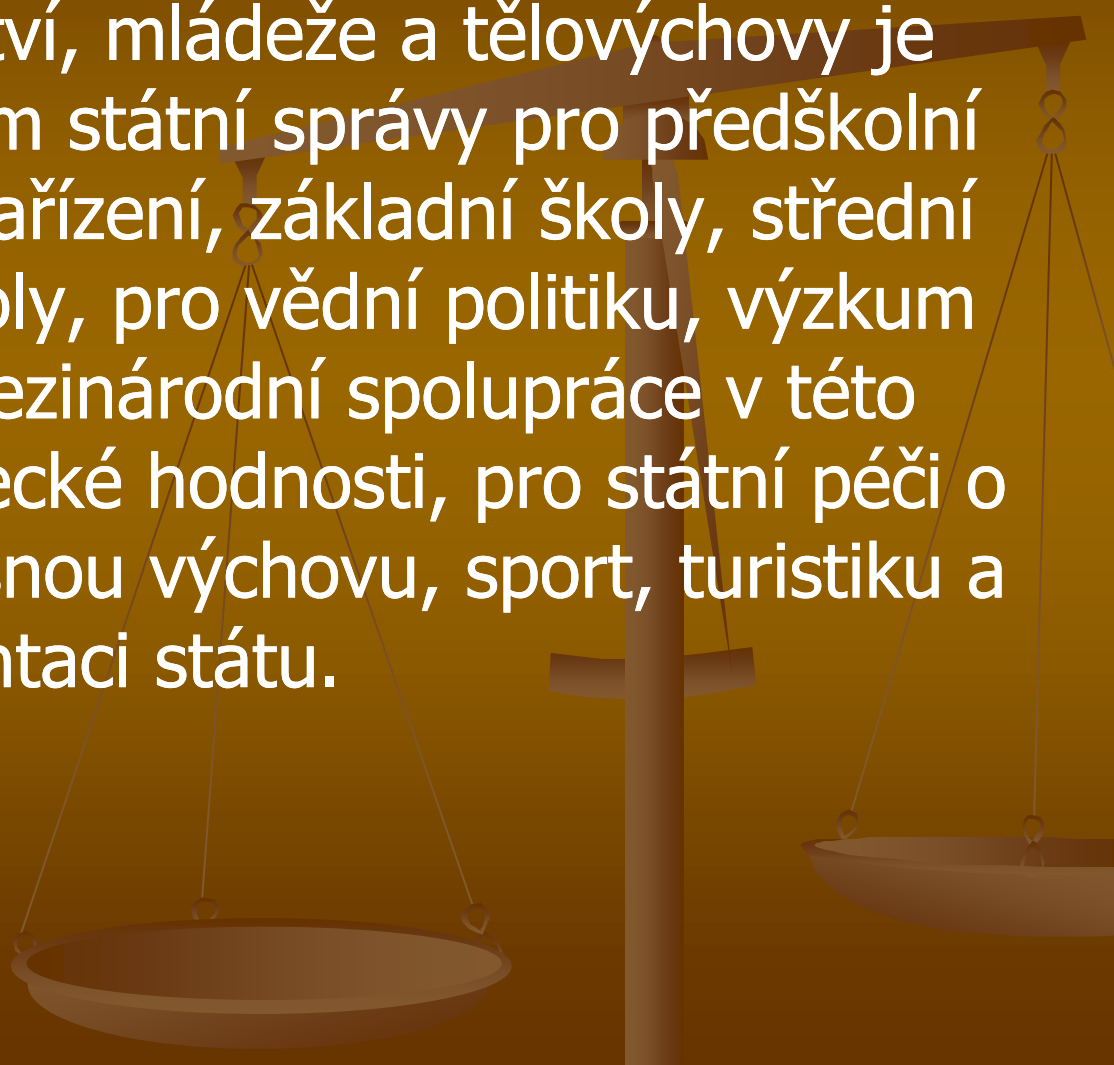
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR

- Ministr školství dnes? Před ním:
prof. PhDr. Petr Fiala, Ph.D., LL.M.
Jaké jsou úkoly MŠMT?

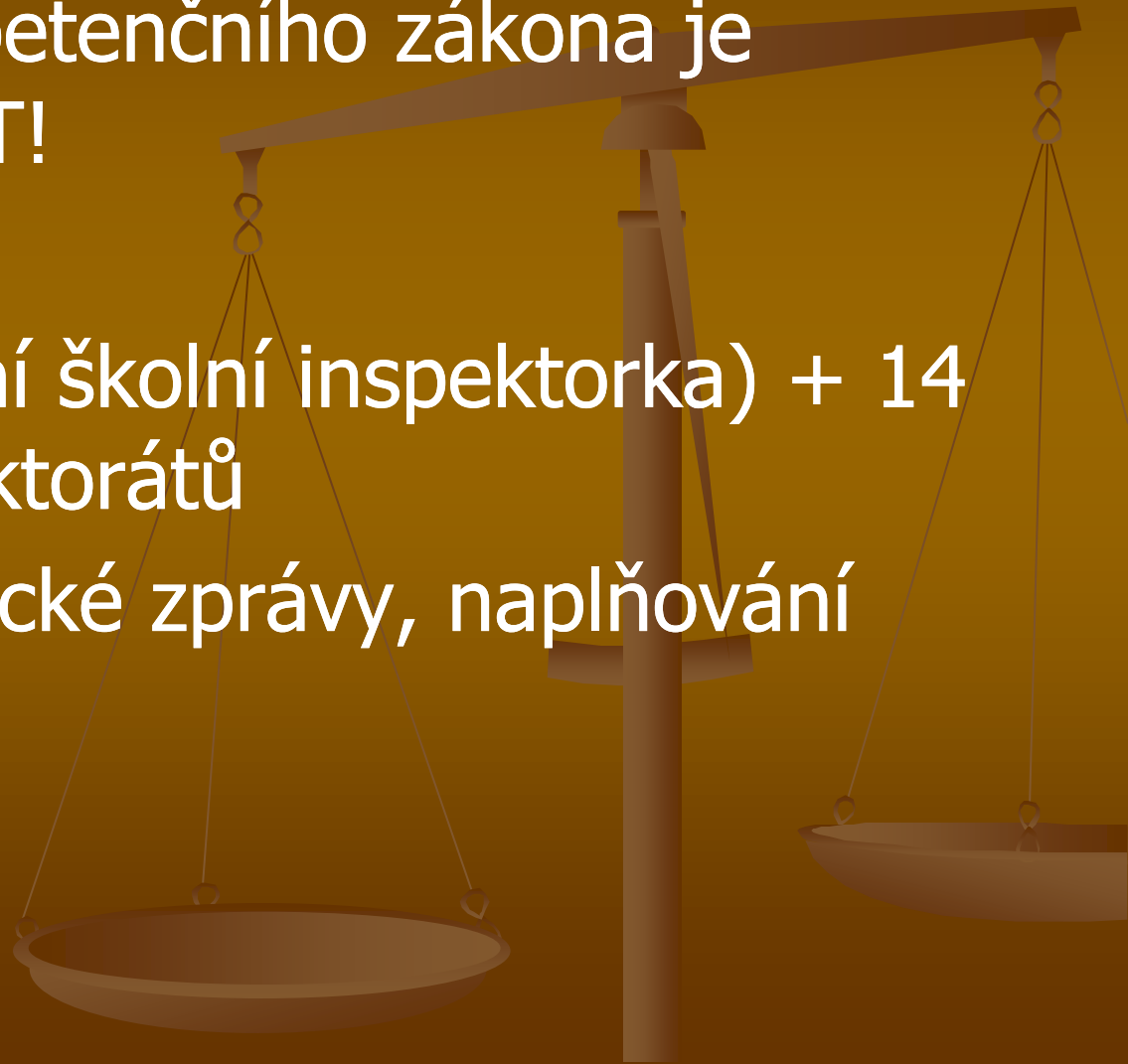
Kompetenční zákon

- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy je ústředním orgánem státní správy pro předškolní zařízení, školská zařízení, základní školy, střední školy a vysoké školy, pro vědní politiku, výzkum a vývoj, včetně mezinárodní spolupráce v této oblasti, a pro vědecké hodnosti, pro státní péči o děti, mládež, tělesnou výchovu, sport, turistiku a sportovní reprezentaci státu.
- www.nuv.cz

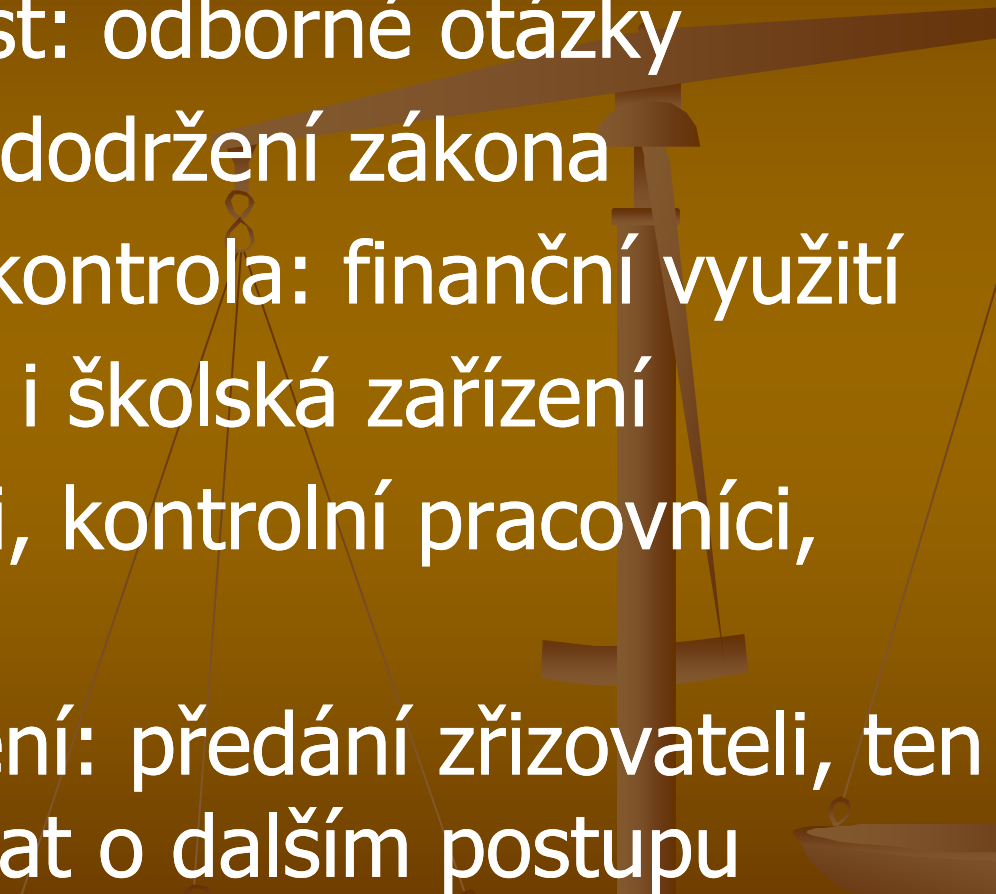

Česká školní inspekce

- Podle tzv. kompetenčního zákona je podřízena MŠMT!
- www.csicr.cz
- Ústředí (ústřední školní inspektorka) + 14 krajských inspektorátů
- podněty, tematické zprávy, naplňování RVP

Česká školní inspekce

- Inspekční činnost: odborné otázky
 - Státní kontrola: dodržení zákona
 - Veřejnosprávní kontrola: finanční využití
 - Kontroluje školy i školská zařízení
 - Školní inspektoři, kontrolní pracovníci, přizvané osoby
 - Zjištění pochybení: předání zřizovateli, ten ji musí informovat o dalším postupu
-

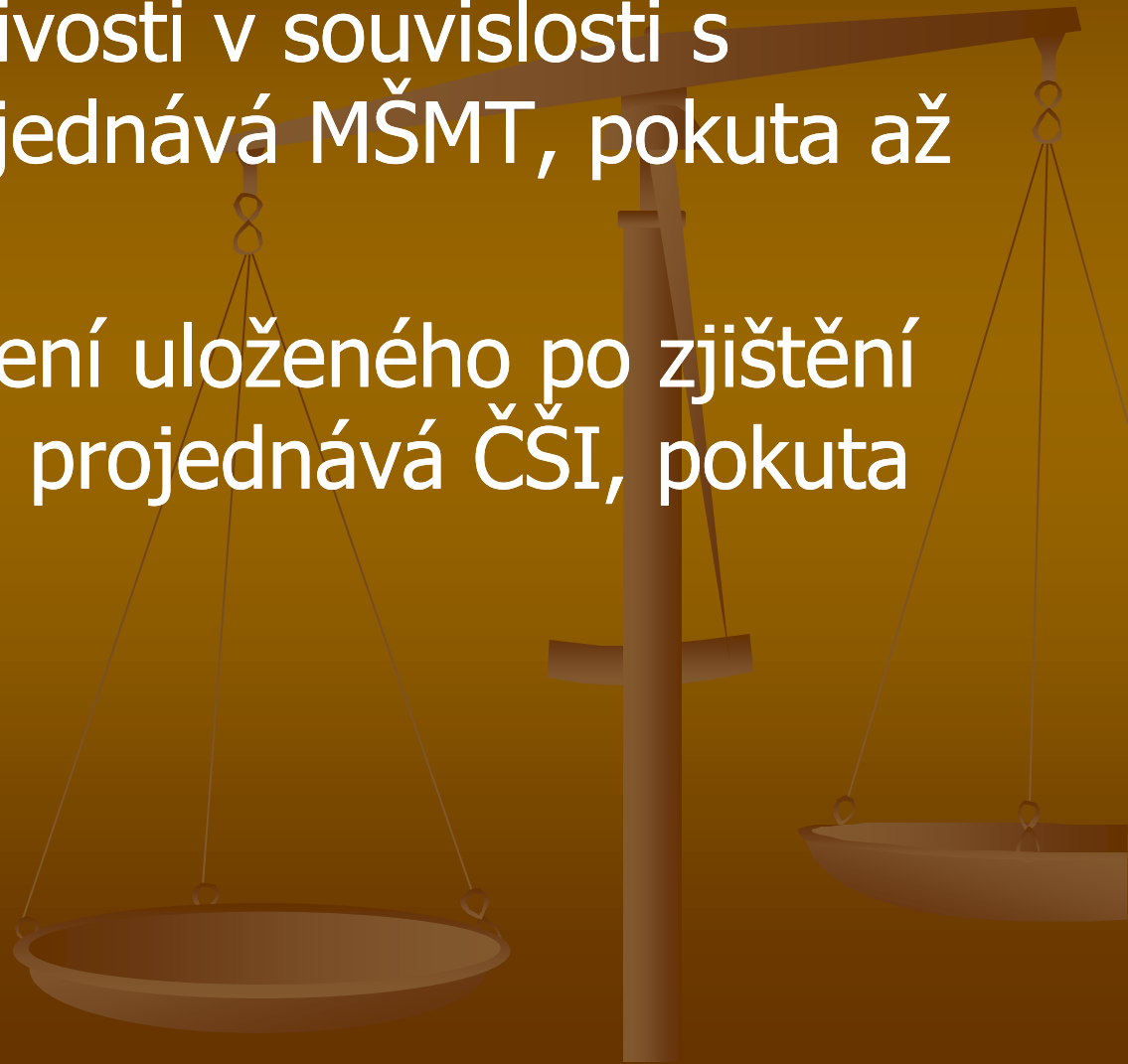
Česká školní inspekce

- Kdy se lze stát školním inspektorem?
- Co na školách Inspekce kontroluje?

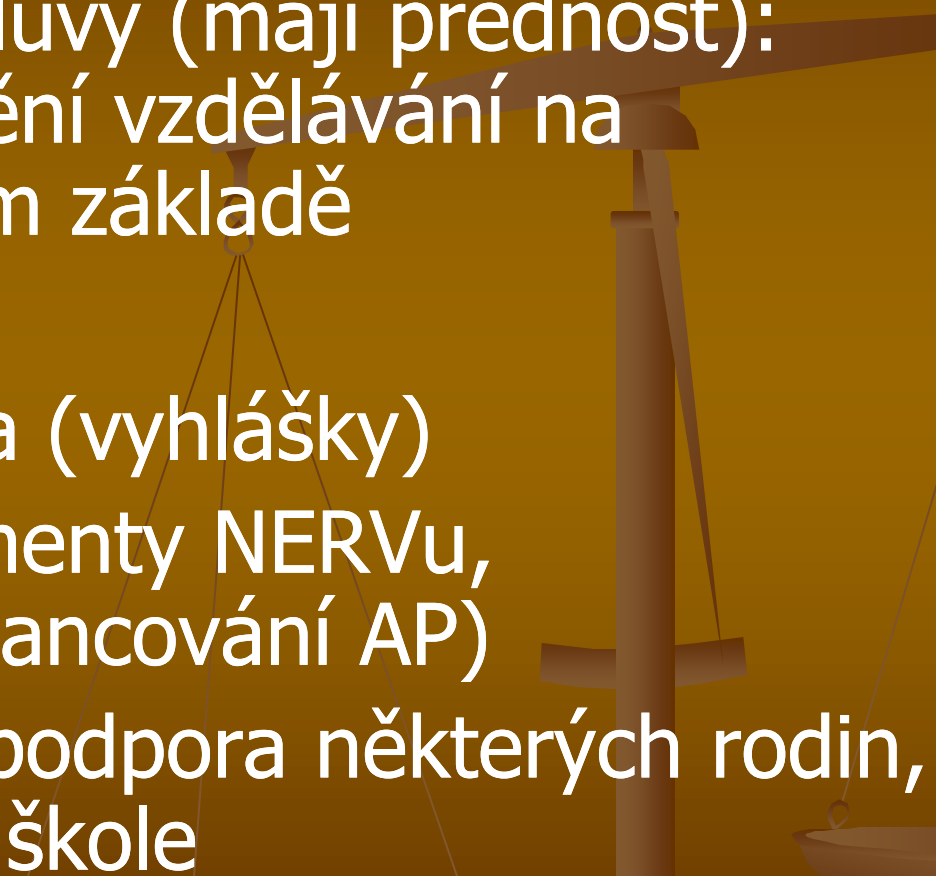

Přestupky na úseku školství

- Porušení mlčenlivosti v souvislosti s maturitami, projednává MŠMT, pokuta až 0,5 mil. Kč
- Nesplnění opatření uloženého po zjištění nedostatků ČŠI, projednává ČŠI, pokuta až 50 000,- Kč

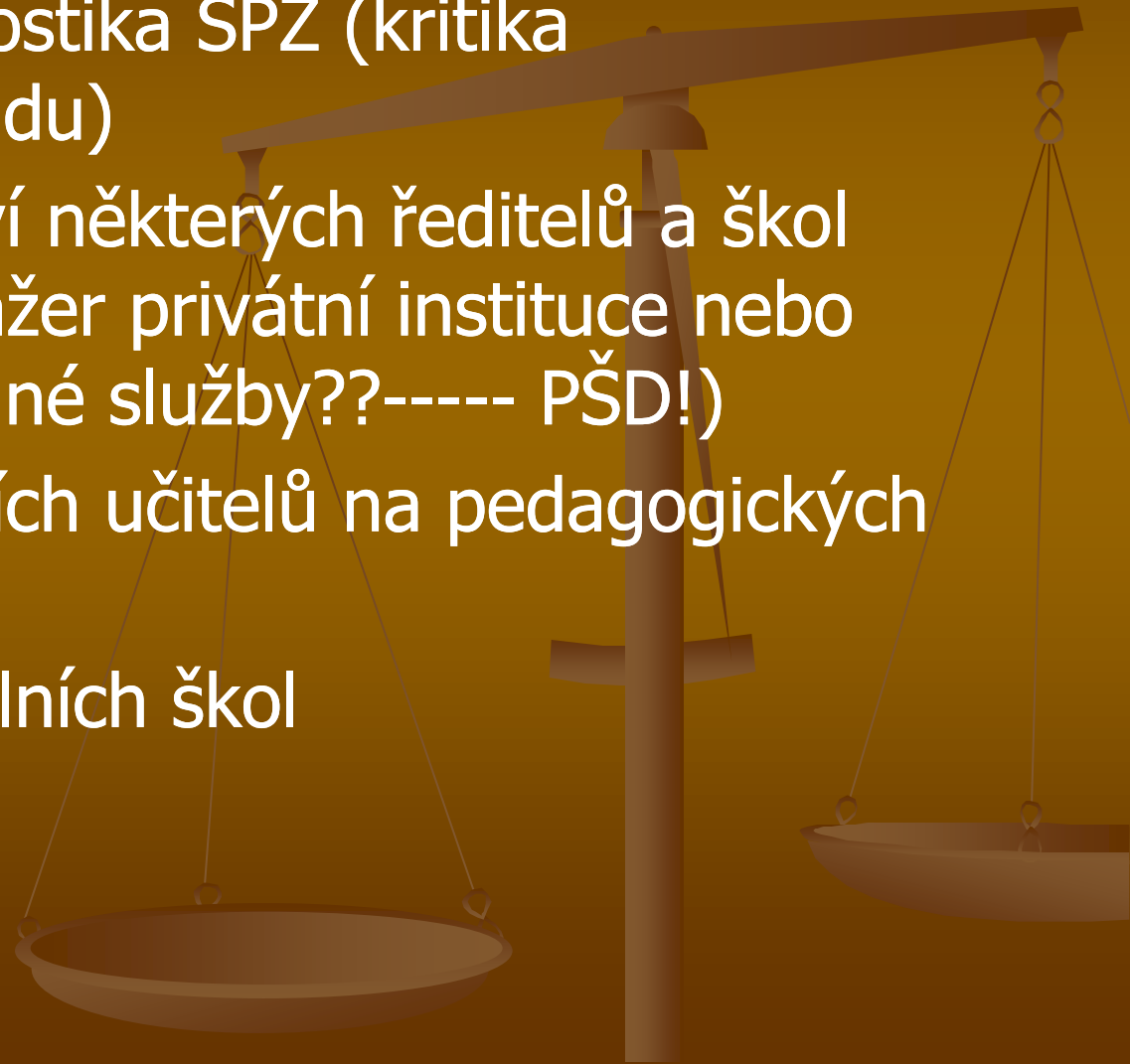

Problematika speciálního školství

- Mezinárodní úmluvy (mají přednost):
povinnost zajištění vzdělávání na nediskriminačním základě
 - Problémy:
 - - naše legislativa (vyhlášky)
 - - finance (argumenty NERVu, problematika financování AP)
 - - nedostatečná podpora některých rodin, absence dětí ve škole
-

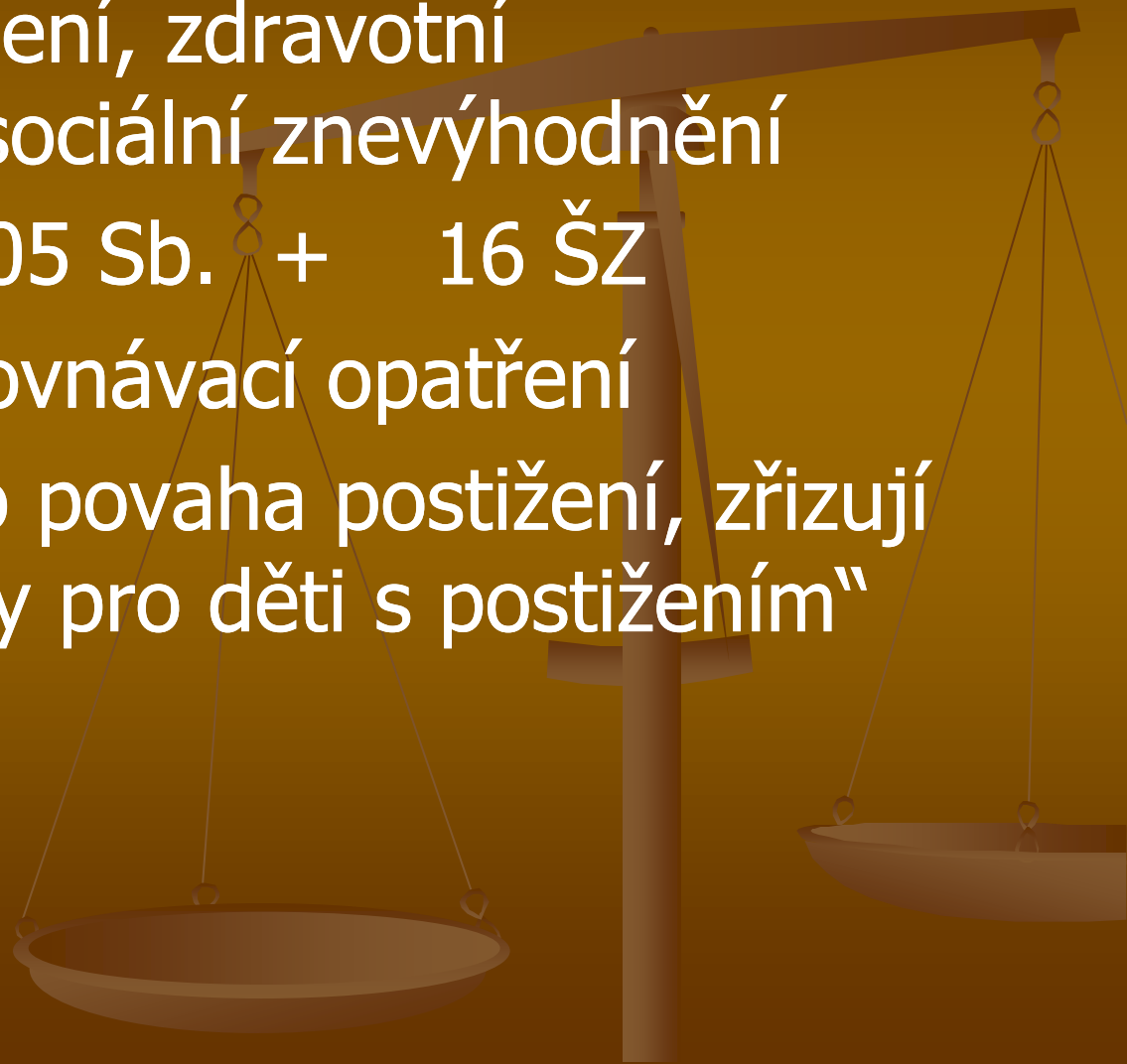
Problematika speciálního školství

- - postupy a diagnostika ŠPZ (kritika štrasburského soudu)
- - sklony k elitářství některých ředitelů a škol (ředitel jako manažer privátní instituce nebo poskytovatel veřejné služby??----- PŠD!)
- - příprava budoucích učitelů na pedagogických fakultách
- - postavení speciálních škol
- - názvy škol..!

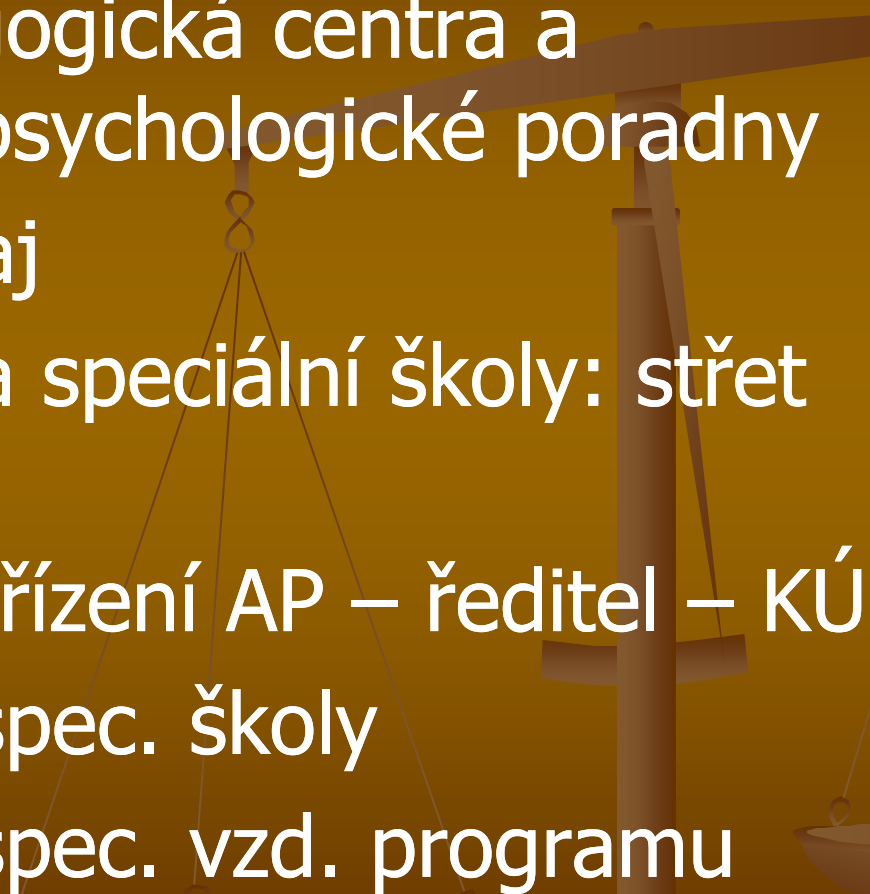

Vzdělávání žáků se SVP

- Zdravotní postižení, zdravotní znevýhodnění, sociální znevýhodnění
- Vyhláška 73/2005 Sb. + 16 ŠZ
- Podpůrná a vyrovnávací opatření
- „...vyžaduje-li to povaha postižení, zřizují se základní školy pro děti s postižením“

Školská poradenská zařízení

- Speciálně pedagogická centra a pedagogicko – psychologické poradny
 - Zřizovatelem kraj
 - Napojení SPC na speciální školy: střet zájmů?
 - Doporučení ke zřízení AP – ředitel – KÚ
 - Doporučení do spec. školy
 - Doporučení do spec. vzd. programu
-

Inkluze ve světě a soudní rozhodnutí

- K čemu dospěl v rozhodnutí americký soud?
- Jaké znevýhodnění měla dívka?
- Jak soud ve prospěch svého závěru argumentoval?

